

Randi Graabek

Fra: Jákup Egil Jensen [jakup@atlantic fo]
Sendt: 9. marts 2006 11:44
Til: Justitsministeriet
Emne: Til Helle Hübertz Krogsøe, Lovafdelingen, Strafferetskontoret
Vedhæftede filer: Ændring af lov om luftfart DOC

Til Justitsministeriet.

Kan I videresende det vedhæftede Word-dokument til Helle Hübertz Krogsøe, Lovafdelingen, Strafferetskontoret til videre sagsbehandling.

Venligst kvitter for modtagelse!

Med venlig hilsen
Jakup Egil Jensen
Atlantic Airways

	ATLANTIC AIRWAYS	Safety & Quality always prerequisite for my decisions
Jakup Egil Jensen <i>Head of Quality, Safety & Security</i>		Atlantic Airways Vagar Airport FO-380 Soervag FAROE ISLANDS
jakup@atlantic.fo www.atlantic.fo		tel: +298 341 073 fax: +298 341 071 mobile: +298 219 112

Add me to your address book

Want a signature like this?

Justitsministeriet
Lovafdelingen

13 MRS. 2006
2005 NR. 730 - 0246

JUSTITSMINISTERIET

Slotsholmsgade 10
DK-1216 København K
Danmark

Att.: *Helle Hübertz Krogsøe*
Lovafdelingen
Strafferetskontoret

Atlantic Airways Faroe Islands P/F
Vagar Airport
FO-380 Sørvág
Faroe Islands

Telefon +298 34 10 73
Telefax +298 34 10 71
Homepage: www.atlantic.fo
E-mail: jakup@atlantic.fo

Deres ref
2005-730-0246

Vores ref
5451-1452/Jákup Egil

J no

Dato
9 marts 2006

Emne: Udtalelse i f.m. ændring af lov om luftfart

Udtalelse om udkast til forslag til lov om ændring af lov om luftfart (Luftfartsloven) i forbindelse med styrkelse af indsatsen for at bekæmpe terrorisme m.v. modtaget den 03. marts 2006 og som skal være Justitsministeriet i hænde senest den 24. marts 2006 i henhold til deres ref. 2005-730-0246.

Atlantic Airways Faroe Islands P/F har følgende kommentar til udkastet:

1. Atlantic Airways registrerer ikke for øjeblikket alle de oplysninger som beskrevet i udkastet på side 83 og 84 og har ikke et system der kan gemme de oplysninger vi allerede nu registrerer i mere end 24 timer efter flyveren er afgang.
  2. De oplysninger vi registrerer om vores passagerer i forbindelse med udstedelse af boardingpas til vore fly er følgende: (gemmes i 24 timer)
    - Dato
    - Fly nummer
    - Booking nummer
    - Resaid nummer (PNR bookingnummer)
    - Fornavn (Kun forbogstav, hvis navnet er langt)
    - Efternavn
    - Sæde
  3. Når passageren bestiller (booker) sin billet registrerer vi følgende oplysninger: (Gemmes i op til 72 timer efter flyets afgang)
    - Dato
    - Fly nummer
    - Navn (fornavn og efternavn)
    - Telefonnummer vedkommende kan kontaktes på
    - Adresse, hvis vi skal fremsende billet med post.
    - Betalingsmetode når billetten betales.
    - Betalingskortnummer, hvis et sådant anvendes
    - Evt. rejsefæller, hvis de booker billet samtidig
    - Evt. andre flyvninger hvis booket samtidigt
-

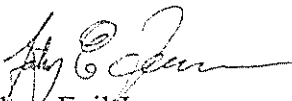
4. Når passageren bestiller billet via Internettet bliver følgende oplysninger registreret:
    - Dato
    - Fly nummer
    - Fornavn
    - Efternavn
    - Telefon nummer vedkommende kan kontaktes på
    - E-mail adresse som billetten skal sendes til (e-ticket)
    - Frequent Flyer program, hvis vedkommende vil opspare bonus point. Her skal vedkommendes bonusprogram identifikationsnummer også skrives
    - Antal medpassagerer (alder på børn)
    - Navn på medrejsende (Fornavn og efternavn)
    - Data på betalingskort der anvendes til betaling
  5. Hvis man har dato, fly nummer og navn, er det muligt at gå tilbage i tiden for at se på en bestemt persons rejse, hvis denne person har booket billetten igennem vores system. Hvis personen har booket billetten igennem et andet bookingsystem som f. eks. Air Iceland, kan vi ikke se andre oplysninger end dato, fly nummer og navn.
  6. Hvis meningen er, at vi skal kunne give de i udkastet side 83 og 84 angivne oplysninger, ville det være bedst, om der indførtes en international standard via ICAO (FN-organ) om, at alle flyselskaber er forpligtet til registrere et antal oplysninger, som f. eks. de anførte oplysninger og at fremsende dem til en database, som de forskellige landes efterretningstjenester (kun politiets) så kunne have adgang til. Hvor lang tid disse oplysninger så skal gemmes, må så være op til denne standard.
  7. Det vil være en næsten umulig opgave for mange flyselskaber at udfærdige forskellige lister til forskellige destinationer i forskellige formater, som anført i udkastet. Derfor bør der udarbejdes en international standard der skal kunne anvendes i alle lande. Denne liste burde så også standardiseres, sådan at den lever op til de forskellige landes "udlændingelovgivning" (I Danmark, udlændingebekendtgørelsen) Da denne standard vil være international anerkendt, slipper flyselskaberne måske for informationspligten og kravet om skriftlige tilladelser til videregivelse af persondata og ikke mindst at opbevare disse. (Se punkt 8)
  8. Hvordan sikrer vi, som flyselskab, at vi ikke bryder persondatalovgivningen i de forskellige lande, og at vi får informeret og indhentet skriftlig tilladelse til at videregive disse oplysninger til ankomstlandenes efterretningstjenester, toldvæsen og immigrationsmyndigheder, i de forskellige lande vi beflyver?

Det vil være en næsten umulig opgave, at hver enkelt passager skal underskrive en formular, som siden skal arkiveres i ét år på at vedkommende giver tilladelse til at vi videregiver oplysningerne til ankomstlandenes efterretningstjenester, toldvæsen og immigrationsmyndigheder.
  9. Da der findes utroligt mange forskellige bookingsystemer rundt omkring og flere og flere flyselskaber får lavet deres egne internet-bookingsystemer, vil det være en næsten umulig opgave for Politiets Efterretningstjeneste (PET) at have godt nok kendskab til alle disse systemer til at kunne bruge dem effektivt. Det ville nok også blive et pladsproblem, da flere flyselskaber pga. deres datasikring ikke vil tillade at andre programmer kører på den computer PET skulle anvende til at kigge i vedkommendes bookingsystemer.
-

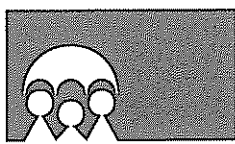
10. Ovennævnte punkter skal ikke ses som at Atlantic Airways er modvilligt til at være PET behjælpelig. Tværtimod vil vi meget gerne være med til at sikre at både luftfart og færden i al almindelighed gøres uden at der er fare for terrorisme. Det eneste vi kan se, er at ved ikke at have en international standard vil det være næsten umuligt at drive luftfart, hvis man skal udfylde alle mulige slags formularer med alle mulige slags oplysninger om vores passagerer, alt efter hvilke lande vi flyver til. Adgangen til bookingsystemerne vil kræve en vis form for ekspertise og vil skulle opdateres jævnligt, hvis det skal virke effektivt.

Hvis I vil have noget bedre uddybet angående ovenstående bemærkninger eller vi på anden måde kan være behjælpelige, er I velkomne at kontakte undertegnede.

Med venlig hilsen

Jakob Egil Jensen
Head of Security
Atlantic Airways

Det Kriminalpræventive Råd
The Crime Prevention Council in Denmark
DKR.nr.: 06-151-0111

Glostrup den 8. marts 2006

Akt.nr. 5

Lovafdelingen
Strafferetskontoret
Slotsholmsgade 10
Justitsministeriet
1216 København K

Jmt. modt.
10 MRS. 2006

Ved en skrivelse af 1. marts 2006 har Justitsministeriet anmodet Det Kriminalpræventive Råd om en udtalelse om et udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven, lov om forbud mod tv-overvågning mv., og lov om luftfart (stærkelse af indsatsen for at bekæmpe terrorisme mv.).

I den anledning skal Det Kriminalpræventive Råd indledningsvis udtale, at rådet ikke ser bekæmpelse af terror som et af rådets hovedområder.

Rådet er imidlertid generelt af den opfattelse, at nye fokusområder på kriminalitetsområdet skal behandles under hensyntagen til samfundets grundlæggende retssikkerhedsgarantier, og at kriminaliteten bør bearbejdes samtidig fra alle tænkelige vinkler for at opnå den mest effektive forebyggelse og bekæmpelse.

Det er således rådets opfattelse, at ny lovgivning, der skal forebygge og bekæmpe terrorisme, skal respektere Den Europæiske Menneskerettighedskonventions grundlæggende frihedsrettigheder. Rådet har noteret sig, at det fremgår af udkastets almindelige bemærkninger, at Justitsministeriet har overvejet forholdet til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention og har vurderet, at de nye indgreb, som foreslås i udkastets nr. 6 og nr. 8, er både lovlige og nødvendige og derfor i overensstemmelse med konventionen.

Justitsministeriet
Lovafdelingen

13 MRS. 2006

2005 NR. 730 - 0246

Odinsvej 19, 2.sal
DK-2600 Glostrup
Telefon +45 43 44 88 88
Telefax +45 33 43 01 39
E-mail dkr@crimprev.dk
www.crimprev.dk

Det er videre rådets opfattelse, at sådan lovgivning ikke må diskriminere de borgere, som lovgivningen vedrører. Rådet har i den forbindelse noteret sig, at der i udkastet til lovforslaget ikke skeles til race, religion, politisk overbevisning eller lignende.

Det er endvidere rådets opfattelse, at det er af afgørende betydning, at det i forbindelse med administrationen af sådan lovgivning tillige sikres, at borgerne ikke diskrimineres på grund af deres race, religion, politiske overbevisning mv.

Det fremgår af regeringens handlingsplan for terrorbekæmpelse fra november 2005, at regeringen udover fremsættelsen af antiterrorlovpakken agter at iværksætte andre præventive tiltag blandt andet med henblik på at undgå radikaliserings og rekruttering af samfundsborgere til terroristvirksomhed.

Rådet kan som nævnt tilslutte sig, at kriminaliteten bearbejdes samtidig fra alle tænkelige vinkler for at opnå den mest effektive forebyggelse og bekæmpelse. Men det er samtidig vigtigt, at bestræbelserne på at undgå radikaliserings og rekruttering ikke giver sig udslag i forfølgelse eller udskillelse af særlige grupper borgere på grund af deres race, religion, politiske overbevisning eller lignende, idet en marginalisering af bestemte grupper af borgere efter rådets opfattelse kan bevirke en yderligere radikaliserings.

Der henvises til Justitsministeriets sagsnr. 2005-730-0246.

Med venlig hilsen

Anna Karina Nickelsen

Sekretariatschef

København, 8. marts 2006

Jmt. modt. Akt.nr. 6
13 MRS. 2006

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Strafferetskontoret
Att.: Helle Hübertz Krogsøe
Slotsholmsgade 10
1216 København K

JSS/Helle H.

Vedr. udtalelse om lovændringer til styrkelse af indsatsen for at bekæmpe terrorisme mv.

I brev af 1. marts 2006 har Justitsministeriet anmodet CSC Danmark A/S om en udtalelse vedrørende en række udkast til forslag til lovændringer til styrkelse af indsatsen for at bekæmpe terrorisme mv.

De fleste af forslagene har ingen specifik betydning for vores virksomhed, hvorfor vi ikke har nogen kommentarer.

Kun forslaget til ændring af lov om forbud mod tv-overvågning mv. kan eventuelt, hvis det bliver vedtaget, få en indvirkning på vore forhold. Vi har imidlertid heller ingen bemærkninger hertil.

Med venlig hilsen
CSC Danmark A/S

Carsten Penter
Sikkerhedskonsulent

15 MRS. 2006

Justitsministeriet
Lovafdelingen

2006 NR. 730-0246

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Jmt. modt.
- 9 MRS. 2006

HS / Helle H.

Høring over forslag om styrkelse af indsatsen for at bekæmpe terrorisme m.v.

Den 7. marts 2006

Ved skrivelse af 1. marts 2006 har Justitsministeriet anmodet om KL's eventuelle bemærkninger til lov om ændring af retsplejeloven, lov om forbud mod tv-overvågning m.v. og lov om luftfart.

Jnr 01 12 00 P22
Sagsid 000162070

De forslag, der vedrører kommunerne, fremgår af forslag til ændring af lov om forbud mod tv-overvågning m.v. §4 a og §4 b, hvorefter:

Ref CPT
cpt@kl.dk
Dir 3370 3150

1. Politimesteren kan henstille til offentlige myndigheder og private at udnytte deres muligheder for at foretage tv-overvågning. Det forudsættes, at sådanne henstillinger navnlig anvendes, hvor den pågældende tv-overvågning er af betydning for terrorbekæmpelsen.
2. Politimesteren kan meddele offentlige myndigheder og private, som foretager eller planlægger at iværksætte tv-overvågning efter gældende lovgivning, pålæg med hensyn til kvaliteten af optagelser af billeder og videobånd, film eller lignende samt med hensyn til opbevaringen af sådanne optagelser. Overtrædelse af et sådant pålæg kan straffes med bøde.

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

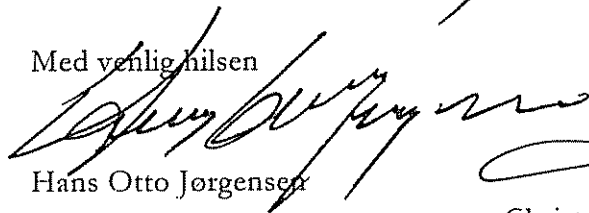
Tlf 3370 3370
Fax 3370 3371

www.kl.dk

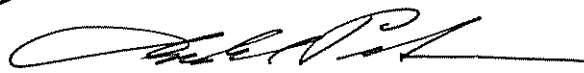
1/1

Da forslagene er frivillige for kommunerne og vedrører den nationale sikkerhed, har KL ingen bemærkninger til forslagene.

Med venlig hilsen

Hans Otto Jørgensen

Christel Petersen

15 MRS. 2006

Justitsministeriet
Lovafdelingen

2005 NR. 730-0246

Københavns Lufthavne
Copenhagen Airports

Københavns Lufthavne A/S
Security Stab
Box 74
Lufthavnsboulevarden 6
2770 Kastrup

Telefon 32 31 32 31
Direkte 32 31 23 70
Mobil 40 20 16 23
Fax 32 31 31 12

E-mail: e.nelbom@cph.dk
WWW: http://www.cph.dk

A/S reg. nr. 190453

Transport og Energiministeriet, Beredskabsenheden
Frederiksholms kanal 27F
1220 København K
Att.: Lene B. Rasmussen

15. marts 2006

Justitsministeriet
Lovafdelingen, Strafferetskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K
Att.: Helle Hübertz Krogsøe

Jmt. Mdt.

16 MRS. 2006

Akt.nr. 9

Justitsministeriets høring over udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven mv.

Opfølgning på regeringens handlingsplan for terrorbekæmpelse.

Københavns Lufthavne A/S skal i forbindelse med ovennævnte høring bemærke at luftfarten for nuværende allerede er underlagt regler af betydeligt og omkostningsfuldt omfang.

Lufthavnen vil med udkastet primært blive berørt af kravet om kvalitet og lagring af optagelser.

Dette foregår i sagens natur allerede i et vist omfang, idet Københavns Lufthavn i dag har 120 kameraer hvor der foretages en digital recording som opbevares i 7 dage.

Afhængigt af hvilke krav der endeligt formuleres, vil det imidlertid bevirke en ikke uvæsentlig udgift, idet det kan komme på tale at udskifte hele overvågningssystemet som lufthavnen etablerede i 2005 til en pris af ca. 7 mill. DKK.

Det må derfor i det videre arbejde med loven, som ikke specifikt er lufthavnsrelateret, lægges til grund, at udgifter der er knyttet til kommende krav afholdes af staten.

Vi vil gerne holdes underrettet om sagens videre forløb.

Med venlig hilsen,

Erik Nelbom
Stedfortrædende Sikkerhedschef

16 MRS. 2006

Justitsministeriet
Lovafdelingen

2005 NR. 730-0

Justitsministeriet
Lovafdelingen, Strafferetskontoret
Slotsholmen 10
1216 København K

Jmt. Mdt.
17 MRS. 2006

2005 130-0246
Akt.nr. 10

MyTravel Airways A/S
Copenhagen Airport South
DK-2791 Dragør, Denmark

t +45 32 47 72 00
f +45 32 45 12 20
www.mytravelairways.dk
CVR-nr 13896909

JS/HHM

Dragør den 16. marts 2006

Vedrørende lovforslag til styrkelse af indsatsen for at bekæmpe terrorisme.

Vi har modtaget ovennævnte lovforslag med opfordring til at fremkomme med eventuelle udtalelser. Som luftfartselskab vil det i den forbindelse være naturligt at fokusere på ændringerne til Lov om Luftfart, hvorfor vi nedenfor fremsender vore bemærkninger til dette lovforslag.

Der er tale om indsættelse af en ny § 148 a. vedrørende passageroplysninger. I forslaget bruges der kun benævnelsen "oplysninger om passagerer og besætningsmedlemmer", mens det af bemærkningernes pkt. 1.1 fremgår, at der er tale om "standardmæssige passageroplysninger", uden at dette begreb er nærmere forklaret.

Af bemærkningernes afsnit 7. Adgang til passageroplysninger fremgår det imidlertid under Justitsministeriets overvejelser, at "Det forudsættes således, at der ved bekendtgørelse fastsættes nærmere regler om, hvilke typer oplysninger der omfattes af luftfartselskabernes forpligtigelse til at registrere, opbevare og udlevere passageroplysninger". Efterfølgende listes 14 forskellige typer informationer som kan have væsentlig betydning for PET's varetagelse af deres opgaver.

I den forbindelse skal vi på det kraftigste tage afstand fra at luftfartselskaberne pålægges at opsamle andre oplysninger end de, som i dag opsamles og opbevares af selskaberne. Det i bemærkningerne nævnte minder i væsentlig grad om det krav de amerikanske myndigheder har for rejser til USA og som har gjort rejser dertil endog meget vanskelige for såvel passagerer som for luftfartselskaber.

En indførelse af et tilsvarende krav vil dels medføre væsentlige udgifter for luftfartselskaberne til nye EDB programmer til opsamling af disse oplysninger og dels medføre en væsentlig forøget indchecknings tid for at selskaberne kan opsamle de passagererdata, der måtte mangle.

Da vi formoder, der vil være tale om generelle krav, vil det altså være på samtlige flyvninger, at disse oplysninger skal opsamles og ikke kun på et mindre antal særlig udvalgte flyvninger.

Dette vil samtidig øge presset på lufthavnene ganske betydeligt, idet passagererne vil skulle møde væsentligt tidligere end det i dag er tilfældet.

Det er endnu ikke oplyst, hvilke af de nævnte oplysninger man vil stille krav til selskaberne om at opsamle, men skulle kravet omfatte passagerernes personnummer, må vi henlede opmærksomheden på, at dette vil kunne medføre vanskeligheder i forhold til registerlovgivningen.

I dag findes der ikke nationale eller internationale regler for, hvilke oplysninger et luftfartselskab skal opbevare på dets passagerer, og for et charterselskab opsamles alle passageroplysninger af den Touroperatør, der sælger rejsen og kun passagerens navn og rejsebevisnummer videresendes til luftfartselskabet til brug for allokering af sæder.

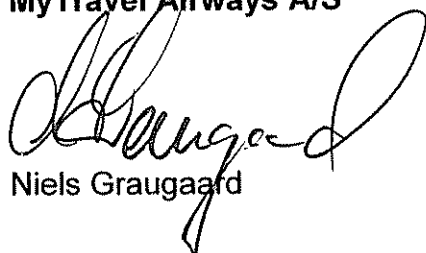
Vi har således ikke et bookingsystem med passageroplysninger, men udelukkende et system til udfærdigelse af passagermanifest, og vi vil derfor kun være i stand til at oplyse navnet på de passagerer, vi har transporteret, med mindre der foretages en væsentlig ændring til de nuværende EDB programmer, hvilket i relation til vores drift vil være helt unødvendigt og udelukkende skulle ske for at kunne levere oplysningerne videre til PET.

Endvidere udfærdiges vore passagerlister flere dage forud for en afgang og evt. ændringer til passagererne i forbindelse med flyets afgang registreres manuelt og læses først ind i passagerlisten, efter at flyvningen er gennemført og flyets dokumenter fysisk er modtaget på vort hovedkontor.

Et EDB udskift af en passagerliste trukket på dagen for flyets gennemførelse er derfor ikke i alle tilfælde 100% korrekt, men skal suppleres med en manuel liste, der først kan være tilgængelig efter flyets afgang.

Afslutningsvis skal vi sammenfatte, at vi ikke ser noget problem i at PET på nærmere angivne vilkår får en generel tilladelse til at søge passageroplysninger hos os som luftfartselskab. Det må dog være en forudsætning, at det kan se på en sådan måde, at det ikke kræver en væsentlig ændring i de rutiner, som vi i dag arbejder efter og at det ligeledes ikke medfører væsentlige omkostninger for flyselskaberne som ikke kommer dem til gode, men som udelukkende kan begrundes i kravet om at kunne videresende passageroplysninger.

Med venlig hilsen
MyTravel Airways A/S

Niels Graugaard

Jmt. Mdt.

Akt.nr. //

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
DK-1216 København K

21 MRS. 2006

Att. Lovafdelingen, Helle Hübertz Krogsøe

Handwritten initials: JSS / HNM

Nuuk, 14. marts 2006

RE: Høring af ændringer til Retsplejeloven, Lov om forbud mod tv-overvågning og Luftfartsloven dateret 1. marts d.å.

Air Greenland AS har modtaget ovenstående til høring og skal her kort kommentere enkelte punkter.

Vedrørende ændringer til Luftfartsloven

Air Greenland bemærker at man ved betænkning ønsker at definere hvilke oplysninger, der skal opbevares og evt. udleveres på begæring af PET. De oplyste oplysninger er ikke alle tilgængelige for luftfartsselskaberne. Følgende oplysninger kan fra de gængse reservationssystemer ikke udtrækkes:

- Fødselsdato, medmindre der er tale om spædbørn, børn eller pensionister
- Nationalitet
- Rejselegitimation
- Oprindelige ombordsstigningssted, medmindre der er tale om en gennemgående rejse på ét dokument
- E-mail adresse. I nuværende systemer vil det ikke være et krav at man opgiver sin e-mail adresse, men efter 2007 hvor al befording bliver papirløs skal der formentlig opgives en e-mail adresse i forbindelse med reservation

Vedrørende øvrige ændringsforslag

Air Greenland har ingen kommentarer til ændringsforslagene vedr. Retsplejeloven og Lov om forbud mod tv-overvågning.

Med venlig hilsen
Air Greenland AS

Handwritten signature of Christian Keldsen
Christian Keldsen

2006-730-0246

Retten i Roskilde

Jmt. Mdt.
21 MRS. 2006

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Præsidenten
Helligkorsvej 7
4000 Roskilde
Tlf 46 36 50 00
Fax 46 15 42 12
Åbent kl. 9.00 - 15
CVR-nr. 21-65-95-09

LHL12801/Sagsbeh. LHL
J.nr. 09 2006-13.2
Deres j.nr. 2005-730-0246

JSS / HMM

20. marts 2006

Ved brev af 1. marts 2006 (j.nr. 2005-730-0246) har ministeriet anmodet om en udtalelse om udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven, lov om forbud mod tv-overvågning m.v. og lov om luftfart (Styrkelse af indsatsen for at bekæmpe terrorisme mv.).

I den anledning skal jeg på egne vegne og på vegne præsidenterne for retterne i Århus, Aalborg og Odense oplyse, at vi ikke har bemærkninger til forslaget.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in black ink, which appears to be "Niels Waage".

Niels Waage

Justitsministeriet
Lovafdelingen

2005 NR. 730-0246

Jmt. Mdt.
21 MRS. 2006

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Præsidenten
Helligkorsvej 7
4000 Roskilde
Tlf. 46 36 50 00
Fax 46 15 42 12
Åbent kl. 9 00 - 15.
CVR-nr. 21-65-95-09

LHL12802/Sagsbeh. LHL.
J.nr. 09.2006-14.2
Deres j.nr. 2005-793-0036

CTN

20. marts 2006

Ved e-mail af 1. marts 2006 (J.nr. 2005-793-0026) har ministeriet anmodet om en udtalelse om Straffelovsrådets betænkning om det strafferetlige værn mod terrorisme samt udtalelse om udkast til lovbestemmelser vedrørende ændringer i udleveringsloven.

I den anledning skal jeg på egne vegne og på vegne præsidenterne for retterne i Århus, Aalborg og Odense oplyse, at vi ikke har bemærkninger til betænkningen eller udkastet.

Med venlig hilsen

Niels Waage

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K
att.: Helle Hübertz Krogsøe

Jmt. Mdt.

20 MRS. 2006

783/Helle H.

16. marts 2006
200500064-31 llh

Udtalelse fra Finansforbundet vedr. lovforslag i relation til styrkelse af indsatsen for at bekæmpe terrorisme mv.

Finansforbundet har i denne udtalelse valgt at koncentrere sig om den del af samlingen af lovforslag i relation til styrkelse af indsatsen for at bekæmpe terrorisme mv., der vedrører lov om forbud mod tv-overvågning mv.

Finansforbundet kan tilslutte sig forslaget efter § 4a, om at politimesteren (Politidirektøren) kan henstille, at såvel offentlige myndigheder som private foretager tv-overvågning i overensstemmelse med gældende lovgivning.

Vi bemærker, at der er tale om en henstilling, der navnlig forudsættes anvendt, hvor tv-overvågning vurderes at kunne være af betydning for forebyggelse og efterforskning af eventuelle terrorangreb, men at bestemmelsen ikke er til hinder for, at politiet kan komme med tilsvarende henstillinger i tilfælde, hvor hensynet til at forebygge og efterforske anden alvorlig kriminalitet taler for det.

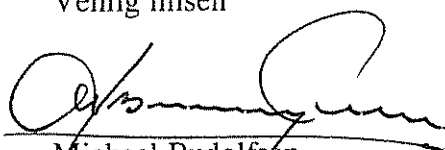
Finansforbundet kan ligeledes tilslutte sig forslagene efter § 4b og nyt stk. 2 i § 5, der angår politimesterens (Politidirektørens) mulighed for at give såvel offentlige myndigheder som private pålæg med hensyn til kvaliteten af optagelser af billeder på videobånd, film eller lignende og med hensyn til opbevaringen heraf samt mulighed for at straffe overtrædelse af pålæg med bøde.

Vi er af den opfattelse, at når der optages billeder i forbindelse med tv-overvågning inden for lovens rammer, så skal optagelserne være af en sådan kvalitet, at de kan benyttes i forebyggelse og/eller efterforskning af kriminelle handlinger.

Vi bemærker, at der i beskrivelsen af lovens nærmere indhold for begge typer pålæg gælder, at pålægget skal udformes tilstrækkeligt klart og præcist, således at det kan konstateres, om pålægget opfyldes.

Vedrørende pålæg om opbevaringen af optagelser bemærker vi, at der kan være tale om såvel opbevarelsesmåde som opbevarelsestid, og at opbevaring af tv-optagelser skal være i overensstemmelse med reglerne i persondataloven. I relation til opbevarelsestid vil vi opfordre til, at man henholder sig til den praksis om en maksimal opbevarelsestid på 30 dage, der er gældende i pengeinstitutter og andre private virksomheder.

Venlig hilsen

Michael Budolfson
næstformand

FORENINGEN AF POLITIMESTRE
I
DANMARK

Jmt. Mdt.
22 MRS. 2006

Kirkegade 76, 6700 Esbjerg
Tlf. 76 11 14 48
Fax 76 11 14 01
E-mail: politimesterforeningen@mail.dk

Akt.nr. 15

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Dato : 21. marts 2006
Jr.nr. : 31.2.06
Ref. : Torben Jessen

CTN

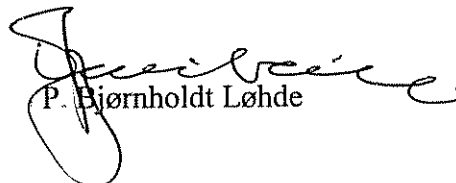
Justitsministeriet har i skrivelse af 1. marts 2006, sagsnr. 2005-793-0026, anmodet Politimesterforeningen om en udtalelse om Straffelovrådets betænkning om det strafferetlige værn mod terrorisme.

Ministeriet har samtidig anmodet om en udtalelse om et udkast til lovbestemmelser vedrørende ændringer i udleveringsloven.

Politimesterforeningen har været repræsenteret i Straffelovrådet under udarbejdelsen af betænkningen og kan tiltræde Rådets konklusioner og forslag.

Foreningen har ikke bemærkninger til udkastet til lovbestemmelser vedrørende ændringer i udleveringsloven.

Med venlig hilsen

P. Bjørnholdt Løhde

23 MRS. 2006

Justitsministeriet
Lovafdelingen

2005 NR. 730-0246

Akt.nr. 16

Randi Graabek

Fra: Thomas Herping Nielsen (KS) [thn@ks.dk]

Sendt: 22 marts 2006 12:40

Til: Justitsministeriet

Cc: Benedikte Havskov Hansen (KS)

Emne: Høring over udkast til lovforslag om styrkelse af indsatsen for at bekæmpe terrorisme mv.

Kære Helle Hübertz Krogsøe, Justitsministeriet

Konkurrencestyrelsen har ikke nogen bemærkninger til Justitsministeriets høring over udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven, lov om forbud mod tv-overvågning mv. og lov om luftfart (styrkelse af indsatsen for at bekæmpe terrorisme mv.).

Med venlig hilsen

Thomas Herping Nielsen
Konkurrencestyrelsen
Center for Jura og Udbud
Nyropsgade 30, 1780 København V
Tlf. 72 26 80 39

24 MRS. 2006

Justitsministeriet
Lovafdelingen

2005 NR. 730-0246

Randi Graabek

Fra: Mette Haarbo Ørsted [MOE@realkreditraadet.dk]

Sendt: 23. marts 2006 10:53

Til: Justitsministeriet

Cc: Nina Valsted

Emne: Høringssvar - antiterror-lovforslag

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Att : Helle Hübertz Krogsøe

23. marts 2006
G 400 - moe

Høringssvar - antiterror-lovforslag.

Idet der henvises til Justitsministeriets e-mail af 1. marts 2006 vedrørende udkast til lovforslag om styrkelse af indsatsen for at bekæmpe terrorisme kan det oplyses, at Realkreditrådet ikke har bemærkninger til lovforslaget, idet der dog ikke er foretaget en detaljeret gennemgang af lovforslagets bemærkninger.

Med venlig hilsen

Mette Haarbo Ørsted

Juridisk Konsulent

Realkreditrådet

Nybrogade 12

1203 København K

Tel. 33 12 48 11

Tel.(direkte) 33 73 01 59

e-mail: moe@realkreditraadet.dk

24 MRS. 2006

Justitsministeriet
Lovafdelingen

2005 NR. 730-0246

AOPA Danmark

→ STRAFRET

Akt.nr. 18

Phone: 45 46 19 11 55 Fax: 45 46 19 11 56 Giro: 3 12 58 58
www.aopa.dk email: info@aopa.dk

**Roskilde Lufthavn
Hangarvej H4
4000 Roskilde
Danmark**

Justitsministeriet
Strafferetskontoret/v. Fr. Randi Graabæk
Lovafdelingen
Slotsholmsgade 10
DK-1216 København K

Jmt. Mdt.

22 MRS. 2006

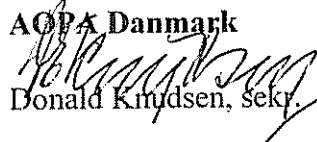
Roskilde, den 20.03.2006

Emne: Høring over udkast til lovforslag om Styrkelse af indsatsen for at bekæmpe terrorisme.

Det meddeles hermed, at AOPA Danmark ikke har nogen bemærkninger til ovennævnte lovforslag.

Med venlig hilsen

AOPA Danmark

Donald Knudsen, sek.

24 MRS. 2006

Justitsministeriet
Lovafdelingen

2005NR.730-0246

Akt.nr. 19

Randi Graabek

Fra: £JOURStatsretskontoret (951s17)

Sendt: 21. marts 2006 15:53

Til: £JOURStrafferetskontoret (951s18)

Emne: VS: Vedrørende udkast til forslag om lov om ændring af retsplejeloven, lov om forbud mod tv-overvågning m.v. og lov om luftfart.

Fra: Justitsministeriet

Sendt: 21. marts 2006 13:26

Til: £JOURStatsretskontoret (951s17)

Emne: VS: Vedrørende udkast til forslag om lov om ændring af retsplejeloven, lov om forbud mod tv-overvågning m.v. og lov om luftfart.

Fra: Kathrine Høg Smedegaard (KS) [mailto:khs@ks.dk]

Sendt: 20. marts 2006 15:54

Til: Justitsministeriet

Emne: Vedrørende udkast til forslag om lov om ændring af retsplejeloven, lov om forbud mod tv-overvågning m.v. og lov om luftfart.

Vedrørende udkast til forslag om lov om ændring af retsplejeloven, lov om forbud mod tv-overvågning m.v. og lov om luftfart.

Jeg skal meddele at Konkurrencestyrelsen ingen kommentarer har til udkastet.

Med venlig hilsen

Kathrine Høg Smedegaard

Fuldmægtig

Konkurrencestyrelsen

Tlf 72 26 80 00

Dir tlf 72 26 81 42

Fax: 33 32 61 44

Email: khs@ks.dk

Med venlig hilsen

Birgitte Broberg
Statsretskontoret
Lovafdelingen
Tlf: 7226 8751

24 MRS. 2006

Justitsministeriet
Lovafdelingen

2006 NR. 730-0246

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Telefon: 3392 3340
Telefax: 3393 3510
E-mail: jm@jm.dk
<http://www.jm.dk>

FN-forbundets kommentarer til Lov om ændring af retsplejeloven, lov om forbud mod tv-overvågning m.v. og lov om luftfart.

FN-forbundets tilgang til lovbestemmelser og lovændringer af ovennævnte karakter er baseret på det værdigrundlag, som er udtrykt i Verdenserklæringen om Menneskerettigheder og de efterfølgende uddybende menneskerettighedstraktater.

Verdenserklæringen beskriver en række frihedsrettigheder, herunder retten til privatliv, som myndighederne er forpligtiget til at respektere. Den understreger endvidere eksplicit i artikel 10, at "Enhver har under fuld ligeberettigelse krav på en retfærdig og offentlig behandling ved en uafhængig og upartisk domstol, når der skal træffes en afgørelse med hensyn til hans rettigheder og forpligtelser og med hensyn til en hvilken som helst mod ham rettet strafferetslig anklage". (FN-forbundets kursivering)

FN-forbundet lægger tillige stor vægt på en effektiv indsats mod terrorisme, da terrorhandlinger på en række områder truer grundlaget for staters og menneskers fredelige sameksistens.

Vi mener imidlertid ikke, at effektivitet opnås ved at gå på kompromis med retsprincipper, som det allerede skete med terrork pakken fra 2002, hvor det blev muligt at bruge *hemmelige* procedurer i forbindelse med ansøgning om asyl og statsborgerskab samt tiltale for terrorvirksomhed. Ligeledes er vi stærkt betænkelige ved at lægge f.eks. FN's terroristlister til grund for forvaltning, da organisationer og enkeltpersoner er opført på listerne uden mulighed for at få rimeligheden af dette retligt vurderet.

Overordnet set opfatter FN-forbundet de stillede lovforslag fra Justitsministeriet som tiltag, der vil skabe *yderligere* afstand mellem de menneskeretlige principper og de faktiske retsforhold i Danmark. Vi finder det ikke sandsynliggjort, end ikke godtgjort, at de foreslåede ændringer vil betyde en øget sikkerhed for den danske befolkning, hvorfor vi er meget betænkelige ved de foreslåede indskrænkninger af individets frihedsrettigheder. Det ligger uden for FN-forbundets kapacitet at knytte kommentarer til alle elementer i de fremlagte lovforslag, men forbundet tillader sig at pege på følgende forhold, som bør føre til genovervejelse.

FN-forbundet er især betænkeligt ved, at enhver myndighed, uanset arbejdsområder, skal være til generel rådighed for Efterretningstjenesterne og Politiet (forslagets § 110). Vi tillader os at erindre om, at en sådan tankegang var bærende i en række tidligere kommunistiske styreformere i Europa, hvis systemer FN-forbundet og de fleste andre i det danske samfund selvsagt stillede sig i opposition til.

Justitsministeriet
Lovafdelingen

24 MRS. 2006

2006 NR. 730-0246

FN-forbundet er ligeledes stærkt betænkelig ved at tillade telefonaflytning i forhold til person frem for konkrete telefonnumre. Aflytning ser vi som et meget kraftigt indgreb i den enkeltes rettigheder, og risikoen for at en udvidet tilladelse reelt vil indebære aflytning (uden konkret retskendelse) af en større personkreds i de enkelte sager, finder vi er i strid med retten til privatliv (forslagets § 783). Dette problem forstærkes af, at aflytning kan finde sted før retten har givet samtykke hertil.

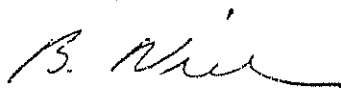
I særdeleshed vil FN-forbundet udtale bekymring over forslaget om, at flyselskaber generelt skal stille passageroplysninger til rådighed for Efterretningstjenesterne, som gives en meget omfattende adgang til at følge flypassagerers færden. Efter vor opfattelse vil dette forslag for alvor bryde med princippet om, at så vidtgående informationsdeling skal baseres på *konkret* mistanke.

Vi vurderer, at forholdene i Danmark, med de stillede forslag, bevæger sig i den stik modsatte retning af de internationalt aftalte menneskeretslige frihedsprincipper, som Danmark på mange andre områder og i forhold til mange andre lande, arbejder stærkt for at beskytte. Uagtet at "overvågningssamfund" er et stærkt ord, må vi konstatere at de stillede lovforslag, i forlængelse af "terrorpakken" af maj 2002, bringer Danmark endnu et skridt i retning mod underminering af disse principper.

FN-forbundet har i mange år fulgt skiftende danske regeringers indsats for at forbedre retsforhold og retspleje over alt i verden. Danmark har kæmpet for, at borgerne i langt mindre grad end nu skal være genstand for myndigheders overvågning, og at de skal nyde fuld beskyttelse som retssubjekter. Et hovedsigte i Danmarks politik har været begrænsning af stateres magtbeføjelser over for borgerne, men eftersom Danmark nu bevæger sig i stik modsat retning, vil den danske indsats i højere grad end tidligere kunne karakteriseres som dobbeltmoralisk og utroværdig, og dens gennemslagskraft vil svækkes.

FN-forbundet vurderer, at udvikling af stater og samfund i retning af åbenhed, demokrati og respekt for menneskerettigheder vil være forebyggende mod terrorisme og anden ekstremisme. Vi må derfor ud fra såvel et internationalt som et nationalt perspektiv kraftigt opfordre til en genovervejelse af de stillede forslag og ændringer af retsplejelov m.v.

På vegne af FN-forbundets bestyrelse
København, den 22. marts 2006

Bente Nielsen, landsformand

Akt.nr. 22

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Dato : 24. marts 2006

Jr.nr. : 31.2.06

Ref. : pbl

Vedr.: Udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven, lov om forbud mod tv-overvågning m.v. og lov om luftfart (styrkelse af indsatsen for at bekæmpe terrorisme m.v.), Deres sagsnr. 2005-730-0246

Som svar på Deres brev af 1. marts 2006 vedrørende ovenstående skal jeg udtale følgende:

Politimesterforeningen finder de foreslåede ændringer af retsplejeloven, lov om forbud mod tv-overvågning og lov om luftfart relevante og nødvendige til brug for en effektivisering af indsatsen mod og opklaringen af forbrydelser i forbindelse med terrorisme.

En del af de foreslåede indgreb kan betegnes som indgribende i forhold til borgerne, men det er Politimesterforeningens opfattelse, at der i de foreslåede bestemmelser er foretaget den nødvendige afvejning af indgrebets omfang og de betingelser, der knyttes til indgrebets anvendelse. I øvrigt er det Politimesterforeningens opfattelse, at de foreslåede bestemmelser i retsplejelovens kap. 71 er udtryk for en nødvendig tilpasning af efterforskningsmulighederne til den elektroniske kommunikation, der i dag kan anvendes af terrorister.

Politiet oplever allerede nu, at den organiserede kriminalitet understøttes af mulighederne i den elektroniske kommunikation i et sådant omfang, at efterforskningen med de eksisterende bestemmelser har svært ved at følge med. Det er således helt almindeligt, at personerne i den organiserede narkokriminalitet gør brug af hyppige skift af mobiltelefoner eller SIM-kort. Politimesterforeningen havde således gerne set, at det foreslåede stk. 2 i § 783 om aflytnings-

24 MRS. 2006

Justitsministeriet
Lovafdelingen

2005 NR. 730-0246

kendelse på person kunne finde anvendelse generelt og ikke kun på overtrædelse af straffelovens kapitel 12 og 13. Politimesterforeningen finder det rigtigt, at særligt indgribende efterforskningsskridt er reserveret den kriminalitet, der er omfattet af straffelovens kapitel 12 og 13, men finder det ikke betænkeligt at udvide anvendelsesområdet for aflytningskendelse på person.

Med venlig hilsen

P. Bjørnholdt Løhde

PRÆSIDENTEN FOR ØSTRE LANDSRET

Den 24/03-2006
J nr 40A-ØL-13-06

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Slotholmsgade 10
1216 København K

Justitsministeriet har ved brev af 1. marts 2006 (sagsnr. 2005-793-0026) anmodet om en udtalelse om Straffelovrådets betænkning om det strafferetlige værn mod terrorisme samt udtalelse om udkast til lovbestemmelser vedrørende ændringer i udleveringsloven.

Den korte høringsfrist har kun tilladt en overordnet gennemgang af betænkningen og udkastet og har medført, at det ikke har været muligt at behandle sagen på et plenarmøde. Den foretagne gennemgang giver ikke landsretten anledning til at fremkomme med bemærkninger.

Kopi af dette brev er efter anmodning sendt til Domstolsstyrelsen.

Med venlig hilsen

Bent Carlsen

Nanna Blach

PRÆSIDENTEN FOR ØSTRE LANDSRET

Den 24/03-2006
J nr. 40A-ØL-14-06

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Slotholmsgade 10
1216 København K

Justitsministeriet har ved brev af 1. marts 2006 (sagsnr. 2005-730-0246) anmodet om en udtalelse om udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven, lov om forbud mod tv-overvågning m.v. og lov om luftfart (Styrkelse af indsatsen for at bekæmpe terrorisme m.v.).

Jeg skal i den anledning udtale, at udkastet ikke giver landsretten anledning til at fremkomme med bemærkninger.

Med venlig hilsen

Bent Carlsen

Nanna Blach

Randi Graabek

Fra: Ulla Elm-Larsen (ENS) [UE@ENS.dk]
Sendt: 24 marts 2006 11:31
Til: Justitsministeriet
Emne: Vedr. høring over Straffelovsrådets betænkning om det strafferetlige værn mod terrorisme

J.nr. 090201/40005-0043

Til
Justitsministeriet
Lovafdelingen, Strafferetskontoret

Justitsministeriet har ved e-post af 1. marts 2006 fremsendt Straffelovsrådets betænkning om det strafferetlige værn mod terrorisme i høring.

Energistyrelsen har især gennemgået de dele af betænkningen, der vedrører offshoreanlæg, herunder § 1, nr. 6, i Straffelovsrådets udkast til lovforslag om ændring af straffeloven, hvor § 183 a udvides med en bestemmelse om offshoreanlæg.

Det foreslås, at parentesen i 3. afsnit på side 69 udgår.

Endvidere skal Energistyrelsen henlede opmærksomheden på, at der som følge af udvidelsen af § 183 a med et nyt stk. om offshoreanlæg eventuelt kan være behov for konsekvensændringer i de bestemmelser, der indeholder henvisning til den nuværende § 183 a, dvs. §§ 8, nr. 4, 114, stk. 1, nr. 5, og 184, stk. 1.

Med venlig hilsen

Ulla Elm-Larsen
Energiindvinding
Direkte tlf: 33 92 66 75
E-post: ue@ens.dk

Transport- og Energiministeriet
Energistyrelsen
Amaliegade 44, 1256 København K
Tlf: 33 92 67 00, e-post: ens@ens.dk, hjemmeside: www.ens.dk

Domstolsstyrelsen

Justitsministeriet
Mailles med PDF-fil til jm@jm.dk

Administrationskontoret
St. Kongensgade 1-3, 4. sal
1264 København K
Tlf. 70 10 33 22
Fax 70 10 44 55
post@domstolsstyrelsen.dk
CVR nr. 21-65-95-09
EAN-nr. 5798000161184

LHS10484/Sagsbeh. LHS
J.nr. 4101-2006-13 5

Jeres j nr. 2005-793-0026

24. marts 2006

Straffelovrådets betænkning om det strafferetlige værn mod terrorisme

Ved e-mail af 1. marts 2006 har Justitsministeriet anmodet Domstolsstyrelsen om en udtalelse om Straffelovrådets betænkning om det strafferetlige værn mod terrorisme samt udtalelse om udkast til lovbestemmelser vedrørende ændringer i udleveringsloven.

Styrelsen har ingen bemærkninger til betænkningen eller udkastet.

Med venlig hilsen

Lea Svane

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Jmt. modt.

24 MRS. 2006

ass/Helle H.

Strafferetskontoret sagsnr. 2005-730-0246: udkast til forslag om lov om ændring af retsplejeloven m.v.

24 MARTS 2006

Jeg er ikke sikker på, at anvendelsen af den foreslåede bestemmelse om aflytningskendelser over for en person i alle tilfælde vil være i overensstemmelse med grundlovens § 72.

KONTOR: SKINDERGADE 14

POST: STUDIESTRÆDE 6

1455 KØBENHAVN K

Det ses ikke at fremgå hverken af ordlyden eller lovforslaget, at bestemmelse er begrænset til aflytning af telefoner, der tilhører den person, som kendelsen er afsagt overfor. Det må betyde, at der på grundlag af en forudgående kendelse afsagt over for én person (den mistænkte) kan foretages aflytninger af telefoner tilhørende en anden person f.eks. venner, familiemedlemmer osv., som den mistænkte er på besøg hos i en kortere eller længere periode (værten).

TLF 35 32 26 26

FAX 35 32 40 00

Jonas Christoffersen@jur.ku.dk

www.jur.ku.dk/jc

Grundlovens § 72 lyder således: "Boligen er ukrænkelig. Husundersøgelse, beslaglæggelse og undersøgelse af breve og andre papirer samt brud på post-, telegraf- og telefonhemmeligheden må, hvor ingen lov hjemler en særegen undtagelse, alene ske efter en retskendelse."

Såfremt der foretages aflytning af den mistænkte forældre eller venner, som den mistænkte f.eks. er på weekendbesøg hos, foreligger der en forudgående kendelse over for mistænkte, men der foreligger ingen kendelse om aflytning over for den mistænkte "vært".

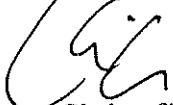
Spørgsmålet må derfor rejses, om en afsagt over for én person er tilstrækkelig til at foretage brud på en anden persons telefonhemmelighed. Den grundlovssikrede ret tilhører værten, og hensynet til værtens grundlovssikrede bør varetages ved en konkret og forudgående retskendelse.

Jeg har hverken dyrket den forfatningsretlige litteratur eller relevant rets- og lovgivningspraksis, men umiddelbart erindrer jeg ikke, at der er støtte i forfatningsretten til at foretage indgreb over for værten på grundlag af en kendelse over for den mistænkte.

På denne foreløbige baggrund vil jeg opfordre justitsministeriet til at begrænse forslaget til telefoner eller telefonnumre tilhørende den mistænkte. Såfremt forslaget opretholdes, opfordrer jeg justitsministeriet til at redegøre nøje for, hvordan grundlovens § 72 kan forenes med den af mig forudsatte anvendelse af den foreslåede bestemmelse. Det bør i så fald desuden indsættes bestemmelser om beskikkelse og underretning af en advokat for værten, jf. bestemmelsen tredje punktum

Af tidsmæssige årsager undlader jeg at kommentere udkastets øvrige elementer.

Med venlig hilsen

Jonas Christoffersen

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

KRONPRINSESSEGADE 28
1306 KØBENHAVN K
TLF. 33 96 97 98
FAX 33 36 97 50

DATO: 24-03-2006
J.NR.: 04-013602-06-0632
REF.: spi-kfe

jm@jm.dk

Høring over Straffelovsrådets betænkning om det strafferetlige værn mod terrorisme

Ved brev af 1. marts 2006 har Justitsministeriet anmodet om Advokatrådets bemærkninger til forslag til Straffelovrådets betænkning om det strafferetlige værn mod terrorisme og udkast til lov om ændring af udleveringsloven.

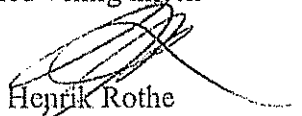
Sagen har været behandlet i Advokatrådets Retsudvalg, hvorefter Advokatrådet skal udtale følgende:

Straffelovrådets betænkning om det strafferetlige værn mod terrorisme giver ikke Advokatrådet anledning til bemærkninger.

I forhold til det fremsendte udkast til ændring af udleveringsloven bemærkes, at forslaget til en ny § 5, stk. 4, umiddelbart forekommer som en undtagelse til undtagelsen om at stk. 1 og 2 ikke finder anvendelse på de nærmere opregnede bestemmelser i stk. 3.

Advokatrådet vil derfor foreslå, at artikel 5 og artikel 9, jf. artikel 5, i Europarådets konvention om forebyggelse af terrorisme tilføjes i stk. 3 og at det nye stk. 4 er en undtagelse til denne bestemmelse.

Med venlig hilsen

Henrik Rothe

Randi Graabek

Fra: Lea Helene Svane [LHS@domstolsstyrelsen.dk]
Sendt: 24. marts 2006 13:16
Til: Justitsministeriet
Cc: Randi Graabek
Emne: Hørringsvar
Vedhæftede filer: lhs10484.pdf

Herved fremsendes Domstolsstyrelsens hørringsvar om Straffelovrådets betænkning om det strafferetlige værn mod terrorisme samt udkast til lovbestemmelser vedrørende ændringer i udleveringsloven.

Med venlig hilsen

Lea Helene Svane
Fuldmægtig
Direkte + 45 33 92 95 80
lhs@domstolsstyrelsen.dk

Domstolsstyrelsen

St. Kongensgade 1-3
1264 København K.
Tlf. + 45 70 10 33 22
Fax + 45 70 10 44 55
www.domstolsstyrelsen.dk

Advokatrådet

Jmt. modt.
24 MRS. 2006

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K
Strafferetskontoret
Att.: Helle Hübertz Krogsøe

jm@jm.dk

KRONPRINSESSEGADE 28
1306 KØBENHAVN K
TLF 33 96 97 98
FAX 33 36 97 50

DATO: 23-03-2006
J NR : 04-013602-06-0633
REF : mbl-bho

755/Helle H.

Høring over lovudkast om ændring af retsplejeloven, lov om forbud mod tv-overvågning m.v. og lov om luftfart (styrkelse af indsatsen for at bekæmpe terrorisme m.v.)

Vedlagt fremsendes Advokatrådets høringssvar over lovudkast om ændring af retsplejeloven, lov om forbud mod tv-overvågning m.v. og lov om luftfart (styrkelse af indsatsen for at bekæmpe terrorisme m.v.).

Høringssvaret er efter anmodning tillige sendt til Folketingets Retsudvalg til brug for Folketingets høring om NEC til PET den 31. marts 2006.

Høringssvaret sendes tillige med almindelig post d.d.

Med venlig hilsen

Henrik Rothe

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

KRONPRINSESSEGADE 28
1306 KØBENHAVN K
TLF 33 96 97 98
FAX 33 36 97 50

DATO: 23-03-2006
J NR : 04-013602-06-0633
REF : mbl

Høring over lovudkast om ændring af retsplejeloven, lov om forbud mod tv-overvågning m.v. og lov om luftfart (styrkelse af indsatsen for at bekæmpe terrorisme m.v.)

Ved brev af 1. marts 2006 har Justitsministeriet anmodet om Advokatrådets bemærkninger til ovennævnte lovudkast (j.nr. 2005-730-0246).

Sagen har været behandlet i Advokatrådets Retsudvalg, hvorefter Advokatrådet skal udtale følgende:

Sikkerhed og retssikkerhed

Advokatrådet har forståelse for, at regeringen som led i sit arbejde for sikkerheden i Danmark gennemgår de eksisterende beføjelser for navnlig PET grundigt, og at situationen kan kræve, at politiet får visse øgede muligheder for at forebygge og efterforske terrorhandlinger.

Men uanset hvor indgribende beføjelser, der måtte være grund til at give politiet over for borgerne, er det af allerstørste vigtighed, at beføjelserne er nøje afgrænsede, og at de udøves under sædvanlig domstolskontrol. Ellers risikerer man at fjerne selve fundamentet for den retsstat, som beføjelserne skal beskytte.

Når man anvender væsentligt øgede ressourcer på politiets forebyggelse og efterforskning af terror er det derfor nødvendigt, at man samtidig sikrer, at domstolene har ressourcerne til fortsat at varetage den vigtige opgave at påse, at ingen borgers rettigheder til navnlig et privatliv bliver krænket i processen.

Navnlig med etablering af de nye, styrkede byretter den 1. januar 2007 burde det være muligt fortsat at lade domstolene kontrollere politiets indgreb over for borgerne, uden at domstolskontrollen kommer til at virke som et forsinkende mellemlid.

Udvidelsen af PET

Det foreliggende lovudkast må efter Advokatrådets opfattelse ses i sammenhæng med, at Justitsministeriet har bebudet, at størstedelen af Rigspolitiets Nationale Efterforskningsstøtte Center (NEC) i den nærmeste fremtid vil blive overført til PET ved en administrativ beslutning.

PET's opgaver består i dag i at forebygge, efterforske og modvirke foretagender og handlinger, der kan udgøre en fare for bevarelse af Danmark som et frit, demokratisk og sikkert samfund. Det vil navnlig sige forebyggelse og efterforskning af terrorisme.

Med udvidelsen kommer PET's arbejdsområde også til at dække "den alvorligste organiserede kriminalitet". Der er på nuværende tidspunkt ikke udmeldt klare kriterier, der afgrænser de former for organiseret kriminalitet, PET skal beskæftige sig med fremover.

Der vil gælde forskellige regler for PET's arbejde og for tilsynet med PET, alt efter om en sag hører til under PET's arbejde med terror eller under PET's arbejde med den alvorligste organiserede kriminalitet.

Som eksempel kan nævnes lovudkastet til retsplejelovens § 110 a, stk. 2, hvorefter PET i sit arbejde med terror (straffelovens kapitel 12 og 13) får en væsentligt videre og mindre kontrolleret adgang til oplysninger fra andre myndigheder end den, der vil gælde for PET's arbejde med den alvorligste organiserede kriminalitet.

I PET's arbejde med terror er efterforskningen i konkrete sager ikke undergivet statsadvokaternes tilsyn. Tilsynet i disse konkrete sager foretages – uden for specifikke bestemmelser om domstolskontrol – alene af justitsministeren på baggrund af PET chefens direkte afrapportering til denne. Inden for PET's arbejde med den alvorligste organiserede kriminalitet vil efterforskningen i konkrete sager derimod ifølge Justitsministeriets udmelding være forankret i den relevante politikreds og underlagt tilsyn af statsadvokaten.

Det giver Advokatrådet anledning til bekymring, at der med lovudkastet foreslås nye beføjelser til PET inden for terrorbekæmpelse på et tidspunkt, hvor det endnu ikke er klarlagt nøjagtig hvilke opgaver, PET skal beskæftige sig med fremover. Det er således ikke muligt på nuværende tidspunkt at redegøre nærmere for, hvorledes PET og omverdenen skal skelne mellem PET's nye og gamle opgaver og dermed få klarhed over, nøjagtig hvilke beføjelser PET har i en given konkret sag – og hvem der har tilsynet med PET i sagen.

For så vidt angår tilsynet med PET's konkrete efterforskning i de nye sager, har Advokatrådet modtaget Justitsministeriets udmelding om tilsyn fra statsadvokaterne

med tilfredshed. Men hvis tilsynet på dette område skal være effektivt, kræver det som anført en klar opdeling mellem PET's nye og gamle opgaver.

Under alle omstændigheder kan det give anledning til betænkeligheder, hvis det bliver PET selv, der uden noget overordnet, effektivt tilsyn med de enkelte sager træffer afgørelse om, hvorvidt en sag har forbindelse til terror med deraf øgede beføjelser, eller om sagen alene vedrører den alvorligste organiserede kriminalitet. Der må således efter Advokatrådets opfattelse indføres tilsyn særligt med henblik på at sikre, at PET ikke bevidst eller ubevidst i en konkret sag skaber en kobling mellem alvorlig organiseret kriminalitet og terror, selvom den konkrete sag ikke giver grundlag for det.

I forbindelsen med koblingen mellem den alvorligste organiserede kriminalitet og terror bemærker Advokatrådet, at Justitsministeriet i sin besvarelse af spørgsmål 171 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg i indeværende Folketingssamling har oplyst, at overførslen af dele af NEC til PET først og fremmest sker for at skabe grundlag for en yderligere styrkelse af den operative (efterforskningsmæssige) indsats på terrorområdet.

Justitsministeriet synes hermed at have skabt en generel formodning for en sammenhæng mellem den alvorligste organiserede kriminalitet og terror(finansiering), som Advokatrådet ikke finder nogen dokumentation for i hverken embedsmandsrapporten om terror, regeringens handlingsplan eller Justitsministeriets udmelding om overførslen fra NEC til PET.

Udvidelsen af straffelovens terrorbestemmelser

På det mere generelle plan bemærker Advokatrådet endvidere, at Straffelovrådet i sin betænkning afgivet i februar 2006 om det strafferetlige værn mod terrorisme har foreslået en væsentlig udvidelse af straffelovens bestemmelser om terrorisme med henblik på at opfylde to internationale konventioner på terrorbekæmpelsesområdet.

Det foreliggende lovudkast om nye beføjelser til PET i sager om overtrædelse af straffelovens kapitel 12 og 13 bør således ikke læses alene på baggrund af de nuværende bestemmelser i disse kapitler i straffeloven, idet disse bestemmelser må forventes udvidet som foreslået af Straffelovrådet.

De generelle usikkerheder forbundet med lovudkastet knytter sig således ikke alene til PET's arbejdsområde men også til straffelovens terrorbegreb.

Lovudkastets enkelte dele giver i øvrigt anledning til følgende bemærkninger:

Forslaget til retsplejelovens § 110 a, stk. 2.

Ifølge gældende ret skal der foretages en interesseafvejning, hvis PET ønsker at få udleveret fortrolige oplysninger om borgerne fra andre myndigheder.

De myndigheder, der har oplysninger om borgernes rent private forhold, f.eks. politiske eller helbredsmaessige oplysninger, skal således – når PET anmoder om at få oplysningerne – vurdere, om videregivelsen til PET sker til varetagelse af private eller offentlige interesser, der klart overstiger hensynet til de interesser, der begrundet hemmeligholdelse, herunder hensynet til den, som oplysningen angår, jf. forvaltningslovens § 28.

Ifølge forslaget skal hverken myndighederne eller PET fremover foretage denne interesseafvejning.

Hensynet til at hemmeligholde fortrolige oplysninger om borgerne skal således ikke længere inddrages, når PET anmoder om oplysninger til brug for arbejdet med forebyggelse og efterforskning af overtrædelser af straffelovens kapitel 12 og 13. Betingelsen for at udlevere oplysninger bliver alene, at oplysningerne "kan have betydning" for PET's opgaver inden for det angivne område.

Af regerings handlingsplan for terrorbekæmpelse og lovudkastets bemærkninger fremgår, at hensynet til PET's opgaver ofte vil medføre, at den interesseafvejning, der skal foretages i dag, vil falde ud til, at PET godt kan få udleveret de fortrolige oplysninger. Dette skyldes, at hensynet til at forebygge og efterforske de meget alvorlige forbrydelser ofte vejer tungere end hensynet til oplysninger om borgernes rent private forhold. Advokatrådet kan tilslutte sig denne vurdering.

Advokatrådet kan derimod ikke tilslutte sig, at det forhold, at interesseafvejningen efter de nugældende regler ofte falder ud til, at PET skal have udleveret oplysningerne, bør medføre, at man afskaffer interesseafvejningen. Man bør fortsat inddrage hensynet til at beskytte fortrolige oplysninger om borgernes rent private forhold, når PET anmoder om oplysninger.

De usikkerhedsmomenter og det tidsforbrug, der måtte være forbundet med interesseafvejningen i dag, kan heller ikke føre til, at man skulle afskaffe interesseafvejningen. Usikkerheder forbundet med interesseafvejningen kan på fuldt betryggende og passende vis afgøres af domstolene, og ressourcerne inden for forvaltningen kan prioriteres sådan, at anmodning om oplysninger i de allermest alvorlige straffesager ekspederes før alt andet.

Det skal bemærkes, at PET ifølge forslagets bemærkninger også kan anmode om løbende at få tilsendt alle nye oplysninger om en borger, så snart andre myndigheder modtager dem. Endvidere er det ikke nogen betingelse, at PET's anmodning retter sig imod en bestemt (navngiven) person. Hvis de øvrige betingelser i forslaget er opfyldt, kan PET således f.eks. anmode om at få oplysninger om alle, der i et bestemt tidsrum blev bragt til skadestuerne i et givent område. Den manglende

interesseafvejning kan således få betydning for mange fortrolige oplysninger om borgerne.

I sidste ende er det i dag domstolene, der i tvivlstilfælde foretager interesseafvejningen og dermed værner om hensynet til at hemmeligholde oplysninger om borgernes rent private forhold. Det sker, hvis den myndighed, der ligger inde med oplysningerne, ikke mener, at betingelserne for at udlevere oplysningerne til PET er opfyldt. Fremover vil heller ikke domstolene kunne komme til at foretage denne interesseafvejning, idet den er fjernet fra loven. Dertil kommer, at mulighederne for at sætte spørgsmålstejn ved PET's anmodning inden for det givne område i realiteten bliver fjernet for den myndighed, der ligger inde med de fortrolige oplysninger, hvorfor det ikke vil komme på tale overhovedet at indbringe sådanne sager for domstolene.

På denne baggrund kan Advokatrådet ikke støtte forslaget til § 110 a, stk. 2.

Under alle omstændigheder burde overvejelserne om lempelse af PET's adgang til at indhente oplysninger fra andre myndigheder inden for terrorområdet afvente afklaring af PET's fremtidige arbejdsområde såvel som sikring af et effektivt tilsyn af PET's konkrete opdeling af sagerne i sager om terror og sager om organiseret kriminalitet.

Overvejelserne burde ligeledes afvente PET-udvalgets (Wendler Pedersen udvalgets) betænkning, der ifølge kommissoriet blandt andet vil omfatte nye og klare regler om PET's registrering af oplysninger og borgernes adgang til oplysninger om dem selv hos PET.

Forslaget til retsplejelovens § 783, stk. 2.

Telefonaflytning er et væsentligt indgreb i privatlivets fred, som kan være nødvendigt som led i efterforskning af kriminalitet af en vis grovhed. Men det må sikres, at de telefonnumre mv., der aflyttes, rent faktisk bliver brugt til at give meddelelser til eller fra en mistænkt.

Under den gældende ordning er det domstolene, der som uafhængig instans forud for aflytningen af hver enkelt telefon kontrollerer politiets oplysninger om, at en bestemt mistænkt benytter netop denne telefon.

Med forslaget kan domstolene inden for sager om overtrædelse af straffelovens kapitel 12 og 13 træffe bestemmelse om, at en bestemt mistænkt kan aflyttes, hvorefter politiet så uden forudgående domstolskontrol kan iværksætte aflytning af de telefoner mv., som efter politiets antagelse bliver brugt til at give meddelelser til eller fra den mistænkte. Retten og den advokat, der skal varetage de berørte borgers

interesser i sagen, underrettes først om de aflyttede telefonnumre, når tidsrummet for aflytningen er udløbet.

At foretage koblingen mellem en bestemt mistænkt og et bestemt telefonnummer mv. er ikke nogen formsag. En mistænkt kan benytte sig af mange kommunikationsmidler, herunder også telefoner, der tilhører arbejdsgivere, familiemedlemmer mv. Aflytningen kan således komme til at berøre en bred kreds af personer, der for en dels vedkommende befinder sig i periferien af den mistænktes omgangskreds.

Derfor er bestemmelserne bygget sådan op, at det ikke er tilstrækkeligt til at foretage en aflytning af en telefon, at en mistænkt i en alvorlig sag benytter telefonen, og at det må antages at være af afgørende betydning for efterforskningen at aflytte den. Man skal endvidere for hver enkelt telefonnummers vedkommende overveje, om det efter aflytningens formål, sagens betydning og den krænkelse og den ulempe, som indgrebet må antages at forvolde den eller de personer, som det rammer, ville være et uforholdsmæssigt indgreb at aflytte telefonen, jf. retsplejelovens § 782, stk. 1, (proportionalitetsprincippet).

Advokatrådet ville finde det mest passende fortsat at lade domstolene træffe afgørelse om aflytning af hvert enkelt telefonnummer mv. for at sikre en uafhængig kontrol af politiets vurderinger og en uafhængig afvejning af hensynene til at foretage aflytningen over for hensynet til f.eks. arbejdskolleger, hvis samtaler ville blive aflyttet. På den måde kunne man endvidere fortsat sikre, at en advokat på forhånd havde mulighed for at udtale sig på vegne af de, der ville blive ramt af indgrebet.

Det bemærkes i øvrigt, at den foreslåede lovtekst kunne efterlade det indtryk, at proportionalitetsprincippet ikke vil være af betydning for politiets beslutning om aflytning af et bestemt telefonnummer. Således omtaler forslaget alene, at politiet efterfølgende skal underrette retten om de bestemte grunde, der var til at antage, at der fra de pågældende telefonnumre blev givet meddelelser til eller fra en mistænkt.

Forslaget til § 783, stk. 2, er blandt andet begrundet med, at den nuværende ordning kan medføre en meget væsentlig ressourcemæssig belastning af såvel politi som domstole, idet de mistænkte på grund af den teknologiske udvikling anvender stadig flere kommunikationsmidler og udskifter dem hyppigt.

Hertil skal Advokatrådet bemærke, at telefonaflytninger efter Advokatrådets opfattelse udgør et indgreb i privatlivets fred af en så væsentlig karakter, at bemærkningernes omtale af ressourcemæssige hensyn ikke burde kunne fjerne den forudgående domstolskontrol heraf.

Det er Advokatrådets opfattelse, af domstolene i dag løfter opgaven med at kontrollere aflytningerne forudgående på en hurtig og effektiv måde, som vil kunne styrkes yderligere med domstolsreformens forslag om koncentration af byretterne.

Dertil kommer, at forslaget alene omfatter aflytninger med tilknytning til overtrædelse af straffelovens kapitel 12 og 13, som må antages at udgøre et relativt begrænset antal sager. Synspunktet om, at den nuværende ordning er for ressourcekrævende, burde efter Advokatrådets opfattelse ledsages af en opgørelse over, hvor mange kendelser domstolene i dag afsiger i sager om overtrædelse af de nævnte kapitler i straffeloven og i hvor mange af disse tilfælde, der afholdes retsmøder med fremmøde.

Endelig skal det bemærkes, at politiet allerede i dag har muligheden for at iværksætte en aflytning uden forudgående domstolskontrol, såfremt øjemedet ville forspildes, hvis man skulle afvente en retskendelse. I så fald sker domstolskontrollen efterfølgende, jf. § 783, stk. 3. Med denne generelle regel er der således taget tilstrækkeligt hensyn til, at det i helt særlige situationer kan være nødvendigt at iværksætte en telefonaflytning uden forudgående domstolskontrol.

Forslaget til § 791 a

Lovforslaget og bemærkningerne anvender gennemgående betegnelsen teleobservation for forslaget om, at politiet kan indhente oplysninger om lokalisering af en mobiltelefon.

Advokatrådet finder anledning til at påpege, at denne betegnelse ikke synes fuldstændig dækkende.

De gældende bestemmelser om observation i retsplejelovens § 791 a omhandler alle tilfælde, hvor politiet som ved almindelig skygning har kendskab til, hvor den mistænkte befinder sig, eller kendskab til en bestemt lokalitet, som bør observeres.

I forhold til de gældende bestemmelser om observation vil den væsentligste ændring således bestå i, at politiet får adgang til at lokalisere den mistænkte (for derefter at observere ham).

Indgrebet burde således betegnes "telelokalisering" eller lignende, for at klargøre forskellen til observation.

Endvidere bemærker Advokatrådet, at den foreslåede henvisning i § 791 a, stk. 8, til § 783 som anført i bemærkningerne vil medføre, at en kendelse om teleobservation ifølge lovudkastet kan gives på en bestemt person, hvorefter politiet i første omgang selv må vurdere, hvilke mobiltelefoner, der kan lokaliseres på baggrund af kendelsen.

Efter Advokatrådets opfattelse burde man ved introduktionen af et nyt redskab som "telelokalisering" under alle omstændigheder bibeholde domstolenes forudgående kontrol af sammenhængen mellem en bestemt mistænkt og en bestemt mobiltelefon, indtil man havde indhentet nærmere erfaringer om ordningen.

Forslagene vedrørende lov om forbud mod tv-overvågning

Overordnet set finder Advokatrådet anledning til at bemærke, at forslagene om henstilling og pålæg vedrørende tv-overvågning mest hensigtsmæssigt kunne have været behandlet af tv-overvågningsudvalget, som et naturligt led i udvalgets overvejelser om udvidelse af adgangen til tv-overvågning og samspillet mellem tv-overvågningsloven og persondataloven.

Endvidere kunne lovudkastets bemærkninger med fordel udbygges på dette punkt med henblik på det bedst mulige beslutningsgrundlag for Folketinget. Således savner Advokatrådet en omtale af sammenhængen mellem forslagene om tv-overvågning og forslaget til retsplejelovens § 110 a, stk. 2, om videregivelse af oplysninger til PET.

Konsekvensen af en sammenstilling af disse regler synes at være, at en politidirektør kan henstille til et hospital at installere tv-overvågning af f.eks. venterum, samt pålæg om opbevaring af optagelserne, hvorefter PET kan indhente tv-optagelserne fra hospitalet inden for rammerne af retsplejelovens § 110 a, stk. 2

Med venlig hilsen

Henrik Rothe

Jmt. modt.

24 MRS. 2006

Justitsministeriet
Strafferetskontoret
Slotsholmen 10
1216 København K
Att. Helle Hübertz Krogsøe

23. marts 2006
mio@hts.dk
72 25 55 53

Deres sagsnr. 2005-730-0246

755 / Helle H.

Vedrørende høring om udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven, lov om forbud mod TV-overvågning m.v.

Vi skal i forbindelse med denne høring gøre opmærksom på at Grossistforeningen for Radio og Elektronik, har ændret navn til Professionel Elektronik.

Stillingtagen fra Professionel Elektronik til Justitsministeriets fremsendte udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven, lov om forbud mod Tv-overvågning m.v.

Det er vor forenings holdning, at vi positivt kan tilslutte os den foreslåede lovgivning vedrørende terrorbekæmpelse, idet vi finder, at denne forøger sikkerhedsniveauet i Danmark generelt. Vi finder endvidere, at de tiltag, som er foreslået her, alle er rimelige og velafbalancerede.

Vedrørende forslaget om øget adgang til Tv-overvågning skal vi specielt fremhæve, at vi tror på, at denne del af lovgivningen vil kunne bidrage til en væsentlig forbedring af sikringen mod terroraktioner. Og såfremt en terroraktion skulle ske, vil muligheden for opklaring være væsentligt forbedret, hvilket naturligvis vil have en stor præventiv effekt.

Der er i lovforslaget beskrevet, at politiet får adgang til at foretage Tv-overvågning samt at der gives private adgang hertil. Der er endvidere beskrevet, at politiet vil opstille særlige tekniske krav til hvilken kvalitet og art, de kræver, at Tv-overvågningen skal opfylde.

Vi finder det vigtigt at fastholde, at de retningslinier og kvalitetskrav, som Politiet skal udarbejde herfor, vil blive foretaget centralt af Politiet og gælde for alle politimyndigheder, således at dette ikke skal fastlægges lokalt.

Vi lægger vægt på, at disse tekniske retningslinier vil være frit tilgængelige for Tv-overvågningsbranchen, og vor branche vil gerne deltage i en nærmere fastlæggelse af disse retningslinier.

Der kan i denne forbindelse også foreslås en mulighed for, at firmaer på grundlag af særlig teknisk viden og erfaring certificeres/autoriseres til at løse disse opgaver for Politiet.

Med venlig hilsen

Michael Ostenfeld
Sekretariatschef

LANDSFORENINGEN AF
BESKIKKEDE ADVOKATER

FORMAND :
NIELS FORSBY
NANSENSGADE 45 A
1366 KØBENHAVN K
TLF 33 36 90 10
FAX 33 93 66 81
E-MAIL: NIELS.FORSBY@ADVOCATE.DK

Jmt. Mdt.

24 MRS. 2006

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Strafferetskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 Kbh. K

SEKRETARIAT :
AMAGERTORV 21. 3.
1160 KØBENHAVN K
TLF 33 15 01 02
GIRO 735 02 01
E-MAIL: ELSEBETH@KHELAW.DK

Amagertorv 21
23. marts 2006
ER/bn
Direkte tlf.: 33435222

Vedr.: Sagsnr. 2005-793-0026. Udkast til lov om ændring af udleveringsloven.

Med skrivelse af 1. marts d.å. har justitsministeriet anmodet om en udtalelse om ovennævnte lovudkast.

Materialet har været forelagt bestyrelsen, der bemærker, at foreningen har udtalt sig om tidligere såkaldte terrorpakker i høringssvar af 21. november 2001 og 26. september 2003, hvor der er udtrykt betænkeligheder ved at forringe retsbeskyttelsen mod at blive udleveret for en politisk forbrydelse. Særligt har foreningen advaret mod, at der foretages små, men ikke uvæsentlige skridt til at forringe retsbeskyttelsen yderligere.

Selv om lovudkastet indeholder en § 5, stk. 4, om at nægte udlevering i særlige situationer, er der samtidig tale om et fravalg af muligheden for at gøre sådanne forbehold gældende i andre situationer.

Set i dette lys har foreningen betænkeligheder ved det foreslåede, som altså giver videre muligheder for at udlevere danske statsborgere til retsforfølgning i udlandet for politiske forbrydelser.

På bestyrelsens vegne

Elsebeth Rasmussen

Jmt. modt.
24 MRS. 2006

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1261 København K
Att: Strafferetskontoret
Helle Hübertz Krogsøe

Kastrup 22. marts 2006

J.S. / Helle H.

Udtalelse i henhold til fremsendte udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven, lov om forbud mod tv-overvågning m.v. og lov om luftfart (styrkelse af indsatsen for at bekæmpe terrorisme mv.)

Vi har i DBTA's bestyrelse diskuteret fremsendte materiale og er kommet frem til følgende konklusion:

Baseret på at vi er en brancheforening som dækker dels en række leverandører indenfor fly, hotel, bil, kreditkortselskab samt en række forskellige erhvervsvirksomheder som har mange rejsende kan vi kun overordnet tage stilling til det rent etiske i det fremsendte materiale.

Vi er i princippet helt enige i vigtigheden af at bekæmpe terrorisme og sikre et fredeligt samfund. Derfor er den foreslåede skærpelse af overvågning og aflytning af telefoner i orden i det omfang at den kun sker i forbindelse med terrorbekæmpelse. Tilsvarende er de foreslåede ændringer i forhold til at kunne få udleveret og opbevaret passagerlister også i orden.

Med venlig hilsen
Anne Grete Lindberg

DBTA
Sekretariatet

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Også sendt pr. e-mail til jm@jm.dk

755/ Helle N.

23. marts 2006

Anette Høyrup
Dok. 41153/mh

Høring om forslag til lov om ændring af retsplejeloven (rpl), lov om forbud mod tv-overvågning m.v. og lov om luftfart (Styrkelse af indsatsen for at bekæmpe terrorisme m.v.)

Justitsministeriet har med brev af 1. marts 2006 (sagsnr. 2005-730-0246) anmodet om Forbrugerrådets kommentarer til ovennævnte udkast til ændringsforslag.

Indledningsvis bemærkes, at Forbrugerrådet gerne vil kommentere lovforslagene, uagtet at lovændringerne har betydning for borgere generelt og ikke blot forbrugere i traditionel forstand. Det skyldes blandt andet, at der er forholdsvis få aktører, der beskæftiger sig med borgernes grundlovssikrede rettigheder.

Dertil kommer, at Forbrugerrådet ser kritisk på selve lovprocessen, idet ændringsforslagene begrundet i terrorbekæmpelse kommer drypvis, med korte frister og uden fælles koordinering. Først efter en grundig diskussion burde der fremsættes en fælles lovpakke om terrorbekæmpelse. Endelig er det problematisk, at visse af forslagene bærer præg af blot at være "puttet ind" i de forskellige terrorlovpakker uagtet, at de opfylder andre formål end terrorbekæmpelse.

Forbrugerrådet finder naturligvis, at formålet med at styrke indsatsen mod terror kan være fornuftigt, men frygter, at midlerne til bekæmpelsen går videre, end hvad der er sagligt og proportionelt, hvilket i sidste ende kan sætte dét retssamfund med de demokratiske værdier, som vi ønsker at beskytte, over styr.

Forbrugerrådet kan derfor ikke støtte følgende punkter i lovforslaget:

- at PET kan indhente oplysninger fra forvaltningsmyndigheder uden konkret interesseafvejning;
- at der ikke indhentes retskendelse på kommunikationsmidlet, selvom det ejes af andre end den mistænkte;

Fiolstræde 17
Postboks 2188
DK-1017 København K

Tlf. (+45) 7741 7741
Fax (+45) 7741 7742
Mail fbr@fbr.dk
Web www.fbr.dk

- at hjemlen til teleobservation foreslås i nærværende lovforslag;
- den vidtgående henstilling om tv-overvågning;
- at luftfartsselskaber skal udlevere passageroplysninger til PET uden retskendelse;
- at terrorlovgivning kan anvendes ved fredelig civil ulydighed, jf. Greenpeace-sagen;
- at terrorbekæmpelse bruges som løftestang, selvom anden kriminalitet er omfattet lempelserne (jf. forslagets ordlyd: for at bekæmpe terrorisme m.v. ...);

1. Indhentelse og videregivelse af efterretningsmæssige oplysninger inden for den offentlige forvaltning - ændring af rpl § 110 a:

Med det formål at spare tid foreslås hjemmel til, at PET kan indhente alle typer private og fortrolige oplysninger om privatpersoner fra forvaltningsmyndigheder i efterforskningsøjemed. Ikke blot i indsatsen mod terror, men til brug for opklaring af alle overtrædelser af straffelovens kapitel 12 og 13, uanset alvorligheden af den enkelte overtrædelse.

Forbrugerrådet finder, at Folketinget i forbindelse med vedtagelse af alle beføjelser konkret bør præcisere, hvilke overtrædelser af kapitel 12 og 13, der er tilstrækkelige til at bringe et retsmiddel i anvendelse.

Forbrugerrådet finder det yderst betænkeligt at fjerne en af persondatalovens grundprincipper om kun at videregive oplysninger efter en konkret afvejning. Den private persons retssikkerhed beskyttes i høj grad ved, at den dataansvarlige på eksempelvis socialkontoret foretager en konkret vurdering af, om hensynet til politiets interesser overstiger hensynet til at den berørte persons interesse.

Forbrugerrådet frygter, at det eksisterende værn mod lemfældig omgang af meget fortrolig persondata forsvinder, hvis den konkrete afvejning ikke foretages i fremtiden. Dels fordi den dataansvarliges ansvar afløses af en automatisk videregivelse, dels fordi regelændringen rækker videre end til sikring af terrorbekæmpelsen. Derudover bemærkes, at der ikke indhentes samtykke fra den berørte, hvilket betyder, at grundprincippet om samtykke allerede er fraveget. Desuden er det Forbrugerrådets opfattelse, at den tidsmæssige ulempe, som er fremhævet som begrundelse for ophævelse af afvejningsprincippet, langt fra kan begrunde en svækkelse af retssikkerheden.

Endelig er det uklart, hvad der præcist sker med de fortrolige oplysninger, som efterfølgende viser sig ikke at være relevante for PET. Det fremgår således af bemærkningerne til forslaget, at der vil forekomme tilfælde, hvor PET modtager oplysninger, som viser sig at være uden betydning for efterretningstjenestens virksomhed. Her lægges der op til, at PET kan videregive disse oplysninger til andre myndigheder eller andre dele af politiet i overensstemmelse med de almindelige forvaltningsregler. Forbrugerrådet finder det bekymrende, at den foreslåede regelændring åbner for en automatisk videregivelse til PET uden i samme lov at opstille nogle særlige regler for PETs efterfølgende videregivelse. Forbrugerrådet finder, at en særlig lempelig adgang til at indhente oplysninger bør modsvares af en streng adgang til videregivelse.

2. Indgreb i meddelelseshemmeligheden - ændring af rpl § 783

Grundet den teknologiske udvikling er det politiets erfaring, at mobiltelefoner udskiftes hurtigere, ligesom andre kommunikationsmidler tages i brug, når mistænkte forsøger at sløre deres handlinger. Nærværende forslag skal derfor sikre, at retskendelse om indgreb i meddelelseshemmeligheden kan være rettet mod selve personen og ikke på det konkrete kommunikationsmiddel, som reglen kræver i dag.

Den eksisterende regel er begrundet i vigtigheden af, at en retskendelse skal være så konkret og afgrænset som muligt for at sikre, at politiet ikke går længere end til de grænser, som retten har fastsat. Der er ingen tvivl om, at en ændring af denne regel - uanset en efterfølgende kontrol - svækker retssikkerheden i og med, at grænserne for politiets overvågning udviskes. Forbrugerrådet støtter dog synspunktet om, at politiets arbejde ikke bør vanskeliggøres på grund af kriminelles brug af ny teknologi og kan derfor i en vis udstrækning tilslutte sig reglen om, at retskendelsen kan vedrøre den mistænkte person fremfor kommunikationsmidlet.

Dog finder Forbrugerrådet det overordentligt vigtigt, at en så fundamental ændring af retskendelsesreglen begrænses så vidt muligt, idet borgerens grundlovssikrede rettigheder ellers svækkes. Forbrugerrådet finder det betænkeligt, at reglen i praksis vil betyde, at kommunikationsmidler som telefoner og pc'er, som ejes af andre end den mistænkte, også kan overvåges uden retskendelse. Hensynet til at beskytte andre personer end den mistænkte bør føre til, at retskendelse på kommunikationsmidlet og ikke personen skal indhentes i de situationer, hvor den mistænkte benytter sig af kommunikationsmidler, som *ejes af andre* end ham selv. En efterfølgende kontrolfunktion, som lovforslaget lægger op til, mener Forbrugerrådet ikke er tilstrækkeligt.

3. Indhentelse af masteoplysninger - ændring af rpl § 791

Forslaget har til formål at sikre en klar hjemmel for politiet til at foretage teleobservation - en mulighed, som ifølge bemærkningerne allerede er tilstede i et vist omfang i dag. Forbrugerrådet undrer sig imidlertid over, at forslaget fremsættes på nuværende tidspunkt og i nærværende lovforslag. Dels fordi der tilsyneladende skal gennemføres et udredningsarbejde, som skal afklare de tekniske muligheder for at gennemføre teleobservation, dels fordi Videnskabsministeriet netop har haft et forslag til ændring af teleloven i høring. Et forslag, som på linie med dette, stiller krav til teleselskaberne om at indrette deres system således, at politiet kan foretage indgreb i meddelelshemmeligheden.

Det er som nævnt kritisabelt, at lovændringer som led i terrorbekæmpelse ikke fremsættes samlet efter grundige drøftelser og afsluttet udredningsarbejde fremfor ukoordinerede og drypwise høringer. Forbrugerrådet kan derfor ikke tilslutte sig forslaget.

4. Politihenstilling om tv-overvågning - ændring af tv-overvågningsloven § 4 a-b

Forbrugerrådet kan ikke tilslutte sig forslaget om, at politimesteren kan henstille til offentlige myndigheder og private om at foretage tv-overvågning. Uanset at henstillingen skal ske indenfor de gældende regler om tv-overvågning, finder Forbrugerrådet for det første, at bestemmelsen er meget bred og uklar. Det fremgår således ikke præcist, hvilke typer overvågning, der kan være tale om, eller i hvilke situationer henstillingen kunne være relevant. Af lovforslagets bemærkninger fremgår det derimod, at henstillingen "navnlige" forudsættes anvendt i forbindelse med terrorbekæmpelse, men at bestemmelsen ikke er til hinder for, at reglen kan finde anvendelse, "hvor hensynet til at forebygge og efterforske anden alvorlig kriminalitet taler for det". Reglens rækkevidde samt politiets styrkede beføjelse til at foreslå iværksættelse af overvågning åbner efter Forbrugerrådets opfattelse for betydelig mere overvågning i samfundet på bekostning af privatlivets fred.

Det foreslås endvidere i § 4 b, at politimesteren kan udstede pålæg om kvaliteten og opbevaringen af den registrerede data. For Forbrugerrådet er det vigtigt, at Datatilsynet godkender krav til opbevaringen, så det til enhver tid sikres, at persondataloven er overholdt. Forbrugerrådet skal dog foreslå, at kvalitets- og opbevaringskrav diskuteres i forhold til overvågning generelt, idet der tilsyneladende hersker en uens brug af overvågningskameraer i dag. Det vil derfor være naturligt at tage stilling til reglen i Justitsministeriets udvalg om tv-overvågning, som allerede diskuterer beslægtede emner.

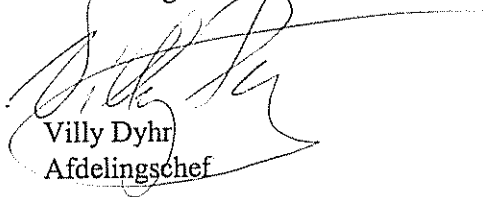
5. Registrering af passageroplysninger - ændring af luftfartsloven § 148

For så vidt angår forslaget om registrering af flypassagerlister i 1 år, fremgår det at indhentelsen tænkes anvendt som led i en generel overvågning af særligt udvalgte ruter uden på forhånd at have kendskab til, at konkrete mistænkte har benyttet den pågældende rute. Derudover foreslås det, at oplysningerne kan indhentes løbende uden retskendelse.

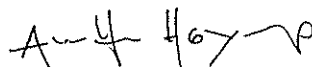
Uanset at flypassageroplysninger kan synes meget relevante for politiets terrorberedskab, frygter Forbrugerrådet, at denne regel for alvor åbner for en glidebane i retning af øget overvågning. Det skyldes dels, at der er tale om en generel, løbende overvågning uden det sædvanlige, konkrete mistankekrav, dels at den for retssikkerheden væsentlige retskendelse ikke kræves. Endvidere kan man få det indtryk, at reglen indføres, fordi oplysningerne alligevel ligger der. Generelt vil Forbrugerrådet gerne advare imod, at teknologiens muligheder udnyttes til fulde på bekostning af privatlivets fred. I den forbindelse må vi gøre opmærksom på det såkaldte finalitéprincip om udtrykelighed, som kan udledes af persondataloven § 5, stk. 2 og persondatadirektivets artikel 6, stk. 1, litra b. Princippet betyder, at det er i strid med god dataskik at indhente oplysninger, som ikke aktuelt skal bruges. Det er dermed ikke tilladt at registrere oplysninger i den tro, at man selv eller andre eventuelt kan få brug for oplysningerne på et senere tidspunkt. Da den foreslåede regel netop giver indtryk af "for en sikkerheds skyld"-regulering, som oveni købet rammer flyrejsende bredt, kan Forbrugerrådet ikke støtte reglen.

Som det fremgår kan Forbrugerrådet ikke støtte nærværende udkast til lovforslag. Vi skal derimod opfordre til, at lovpakken trækkes tilbage, indtil der har fundet en grundig drøftelse af de forskellige hensyn sted, og foreslå, at lovændringer vedrørende terrorbekæmpelse fremsættes samlet for fremtiden.

Med venlig hilsen

Villy Dyhr
Afdelingschef

Anette Høyrup
Jurist

LANDSFORENINGEN AF
BESKIKKEDE ADVOKATER

Jmt. Mdt.
24 MRS. 2006

FORMAND :
NIELS FORSBY
NANSENSGADE 45 A
1366 KØBENHAVN K
TLF. 33 36 90 10
FAX 33 93 66 81
E-MAIL: NIELS.FORSBY@ADVOCATE.DK

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Strafferetskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 Kbh. K

SEKRETARIAT :
AMAGERTORV 21, 3.
1160 KØBENHAVN K
TLF 33 15 01 02
GIRO 735 02 01
E-MAIL: ELSEBETH@KHELAW.DK

Amagertorv 21
23. marts 2006
ER/bn
Direkte tlf.: 33435222

Vedr.: Sagsnr. 2005-793-0026. Straffelovrådets betænkning om det strafferetlige værn mod terrorisme.

Med skrivelse af 1. marts d.å. har justitsministeriet udsendt ovennævnte fortryk på 126 sider af ovennævnte betænkning og anmodet om svar inden den 24. marts d.å.

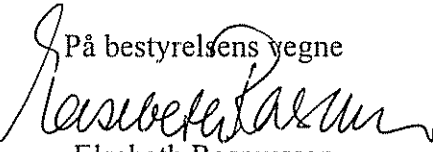
Materialet har været forelagt bestyrelsen, der bemærker følgende.

I 2002 vedtog Folketinget den såkaldte anti-terrorpakke i ekspresfart under overdreven påberåbelse af situationens nødvendighed og påståede internationale forpligtelser. Der er vist almindelig enighed om, dels at anvendelsesområdet gik langt ud over, hvad ønsket om bekæmpelse af terrorisme tilsiger, og dels at den vedtagne lov ligeledes gik ud over, hvad Danmark havde forpligtet sig til internationalt.

Bestyrelsen har noteret sig professor Vagn Greves mindretalsudtalelse i betænkningen fra side 28. Docent Jørn Vestergaard har omtrent samtidig i Tidsskrift for Kriminalret gennemgået og kritiseret de i 2002 vedtagne bestemmelser.

Bestyrelsen skal henstille, at Straffelovrådet får mulighed for igen at behandle spørgsmålet om nødvendigheden af og den nærmere formulering af terrorbestemmelserne i lyset af de erfaringer, der er gjort i mellemtiden, altså med et bredere og friere kommissorium. Lovændringen kan vist godt vente indtil da.

Såfremt lovforslag ønskes fremsat allerede nu, skal bestyrelsen henstille, at der indføres en tidsbegrænsning, således at lovgiver forpligtes til at tage reglerne op til revision inden for en kort årrække.

På bestyrelsens vegne

Elsebeth Rasmussen

LANDSFORENINGEN AF
BESKIKKEDE ADVOKATER

Jmt. Mdt.
24 MRS. 2006

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Strafferetskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 Kbh. K

JFS/Helle

FORMAND :
NIELS FORSBY
NANSENSGADE 45 A
1366 KØBENHAVN K
TLF 33 36 90 10
FAX 33 93 66 81
E-MAIL: NIELS.FORSBY@ADVOCATE.DK

SEKRETARIAT :
AMAGERTORV 21. 3.
1160 KØBENHAVN K
TLF 33 15 01 02
GIRO 735 02 01
E-MAIL: ELSEBETH@KHELAW.DK

Amagertorv 21
23. marts 2006
ER/bn
Direkte tlf : 33 18 70 57

Vedr.: Sagsnr. 2005-730-0246. Høring om udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven, lov om forbud mod tv-overvågning m.v. og lov om luftfart. (Styrkelse af indsatsen for at bekæmpe terrorisme m.v.).

Med skrivelse af 1. marts d.å. har Justitsministeriet fremsendt ovennævnte udkast og anmodet om en udtalelse inden den 24. marts.

1. Indledning

Materialet har været forelagt bestyrelsen, der bemærker, at det lovforberedende arbejde i forbindelse med denne høring, hvor fristen er sat meget kort, giver anledning til alvorlige betænkeligheder med hensyn til lov kvaliteten i Justitsministeriet.

Grundlaget for lovudkastet er en "tværministeriel arbejdsgruppes" rapport af 3. november 2005. Det vil sige embedsmænd fra diverse ministerier samt Politiets og Forsvarets Efterretnings-tjenester. En del af de indhentede oplysninger har været hemmelige. Drøftelserne er mundet ud i en række anbefalinger opstillet i punkter. Disse anbefalinger har ikke været igennem en normal høringsprocedure, og de er ikke blevet forelagt de lovforberedende, alsidigt sammensatte råd, der normalt forbereder lovændringer inden for strafferetsplejen.

Til gengæld har anbefalingerne været genstand for en noget ustruktureret debat for alle, der gerne vil i rampelyset hurtigst muligt, herunder politikere og diverse universitetsfolk som enkeltpersoner.

Grundlæggende er der naturligvis ingen, der ønsker at holde hånden over terrorister, men det er, som om arbejdsgruppen og Justitsministeriet savner enhver forståelse for, at det endelige mål for terrorister ikke er selve terrorhandlingen og den opmærksomhed, den skaber. Det ultimative mål er at få myndighederne til at overreagere, således at man kan hverve yderligere tilhængere med henblik på at destabilisere samfundet.

En måde, hvorpå myndighederne kan overreagere, er at benytte terrortruslen til at få indført bestemmelser, der, uden at det drejer sig om terrorbekæmpelse, fører til mindre kontrol med myndighedernes magtbeføjelser, flere indgreb i privatlivssfæren og en svækkelse af borgernes beskyttelse mod uretmæssige indgreb.

Sådanne tiltag fører ikke nødvendigvis til en bedre beskyttelse mod terrorisme, men kan betyde en alvorlig svækkelse af de fundamentale rettigheder og friheder, som er grundlag for demokratiet og en retsstat.

Det er efterretningstjenestens natur at arbejde i al hemmelighed og uden generende kontrol. Der er derfor en afgørende betænkelighed knyttet til regeringens planer om at udvide efterretningstjenestens arbejdsområde til også at omfatte indsamling af oplysninger om andet end terrorbekæmpelse, samtidig med at man giver øgede beføjelser til dels at indsamle oplysninger om enkeltpersoner, dels til at myndighederne indbyrdes kan udveksle oplysninger om enkeltpersoner.

Det fremgår ikke med tilstrækkelig tydelighed, hvorfor sædvanlige kontrolmekanismer skal svækkes, og hvilke kontrolmekanismer, der sættes i stedet. Der er ikke påvist en sådan forbindelse mellem terror og organiseret kriminalitet her i landet, hverken med hensyn til personsammenfald eller modus operandi, at der er behov for at samle den overordnede vidensindsamling og efterforskning hos et hemmeligt politi.

2. Bemærkninger til de enkelte punkter i lovudkastet

2.1 Udveksling af oplysninger

Den foreslåede § 110 a, stk. 1, må ses i sammenhæng med forslaget til lov om ændring af forsvarslovens § 13, stk. 4, hvorefter også FE skal sættes i stand til at videregive oplysninger til PET i videre omfang, end hvad der følger af forvaltningsloven.

I lovforslaget om forsvarsloven er den foreslåede bemyndigelse ikke alene knyttet til bekæmpelse af terror og spredning af masseødelæggelsesvåben, men retter sig efter bemærkningerne også mod anden grænseoverskridende kriminalitet. Dette begreb er ikke nærmere defineret og kunne således i princippet omfatte brugstyveri af en cykel i Kruså, der føres over grænsen til Tyskland.

I nærværende lovudkast om ændring af retsplejeloven er der ikke efter bemærkningerne sat anden begrænsning, end at videregivelsen kan have betydning for en af efterretningstjenestens opgaver. Der er næsten ingen grænse for, hvad der kan have betydning for en efterretningstjeneste. Bestemmelserne vil give mulighed for at udveksle oplysninger ikke alene om sigtede eller mistænkte personer, men også oplysninger om almindelige ikke-kriminelle borgere, hvis vej tilfældigt på et eller andet tidspunkt har krydset en person, der er i myndighedernes søgelys. Oplysninger om de pågældende kan være interessante som led i opbygning af en dækkende profil af den mistænkte.

Den foreslåede § 110 a, stk. 2, vil give PET mulighed for, i videre omfang end forvaltningsloven tillader, at indhente oplysninger fra andre forvaltningsmyndigheder, hvis oplysningerne har betydning for tjenestens opgaver vedrørende forebyggelse af straffelovens kapitel 12 og 13. Ikke alle straffebestemmelser i de to kapitler drejer sig om terror. Den afgørende betænkelighed ligger imidlertid i, at der ikke vil være den fornødne kontrol med, at en afdeling af politiet, der arbejder hemmeligt, ikke ad denne vej skaffer sig oplysninger, der måske kunne være nyttige i andre situati-

oner eller til varetagelse af andre - lovlige - funktioner, men blot ikke er af betydning for udførelse af den pålagte opgave.

Det er efter bemærkningerne til lovforslaget PET selv, der skal vurdere, om betingelsen i § 110, stk. 2, er opfyldt. Det er også overladt til PET at afstikke rammerne for informationssøgningen, som kan omfatte ikke blot søgning på enkeltpersoner, men også at forvaltningsmyndigheden skal navngive alle de personer, der f.eks. har rettet henvendelse til forvaltningsmyndigheden.

Eksempelvis ville det give mulighed for uden at skulle indhente dommerkendelse at kræve oplyst, hvem der inden for en given periode har rettet henvendelse til et socialkontor, og således at PET selv skal afgøre, om oplysningerne skal opbevares, uden at der på nuværende tidspunkt er fastsat nye retningslinier for den myndighed, der skal føre tilsyn bl.a. med PET's registreringer og videregivelse af oplysninger.

Bestyrelsen kan således ikke anbefale den foreslåede § 110 a.

2.2 Udvidede aflytningsmuligheder, indskrænkning af underretningspligten samt udvidede muligheder for masteoplysninger

I § 783, stk. 2, skal der være mulighed for at opnå kendelse på aflytning af en person, snarere end en telefon, såfremt efterforskningen angår overtrædelse af straffelovens kapitel 12 og 13. Allerede nu er der efter princippet om *periculum in mora* mulighed for at foretage aflytninger uden forud indhentet dommerkendelse. Forskellen ligger i, at politiet nu får mulighed for uden dommerkendelse at aflytte en fremmed telefon i en længere periode, hvis man mener, at den mistænkte, på hvem man har opnået kendelse, benytter telefonen, måske en enkelt gang.

Der skal ved den almindelige frists udløb gives underretning til retten, der så giver underretning til den særlige tys-tys advokat. Denne, der er særligt udvalgt, fordi det drejer sig om efterforskning af sager om overtrædelse af straffelovens kapitel 12 og 13, skal så selv tage initiativet, hvis der ønskes en kendelse om indgrebs lovlighed.

Der er efter foreningens opfattelse tale om afsvækkelse af domstolskontrollen, derved at det er overladt til den særligt udvalgte skare af tys-tys advokater, om lovligheden skal prøves. Der ligger heller ikke den store retsgaranti i, at man blot skal indberette et eventuelt ulovligt indgreb til Justitsministeriet.

Bestyrelsen foreslår de almindelige regler om *periculum in mora* opretholdt. Herved får man en hurtigere og mere sikker domstolsprøvelse af indgreb, der kan gå ud over ikke mistænkte personer.

Lovudkastet foreslår i § 788, stk. 4, en udvidelse af adgangen til at undlade underretning om indgreb i meddelelshemmeligheden. Den foreslåede tilføjelse vil vende rundt på hovedregel og undtagelse, idet det fremover kan risikere at blive undtagelsen, at der gives underretning.

Bestyrelsen kan ikke anbefale den foreslåede ændring.

I lovudkastet foreslås der i § 791 a indført adgang til at foretage teleobservationer. Strafferammen er sat ved fængsel i 1 år og 6 måneder, hvilket for det første omfatter hovedparten af straf-

febestemmelserne i straffeloven, og for det andet viser, at lovudkastet ikke alene har med terrorbekæmpelse at gøre, men er udtryk for en generel stramning til støtte for politiets efterforskningsmetoder. Det kræver en særlig begrundelse at give myndighederne et redskab, hvormed man kan overvåge, hvor borgerne har opholdt sig på bestemte tidspunkter.

Bestyrelsen kan ikke anbefale den foreslåede udvidelse af adgangen til at indhente såkaldte "masteoplysninger".

2.3 Forstyrrelse af radio- og telekommunikation

I lovudkastets § 791 c foreslås en hjemmel til såkaldt "jamming" - forstyrrelse af radio- og telekommunikation i et bestemt område.

I debatten om den "tværministerielle arbejdsgruppes" anbefalinger har det været fremme, at en sådan jamming ikke skulle være teknisk mulig. På den anden side har arbejdsgruppen jo haft adgang til oplysninger, som man ikke har ønsket at offentliggøre.

Umiddelbart forbinder man det foreslåede med begrebet "støjsendere", som igen mest forbindes med udemokratiske regimer. Man skal mærke sig, at det foreslåede ikke alene skal benyttes til forebyggelse af terrorhandlingen, men også anden alvorlig kriminalitet, der kan straffes med fængsel i 6 år eller derover.

Bemærkningerne i lovudkastet forholder sig ikke til, om det foreslåede er teknisk muligt, om de økonomiske konsekvenser, og om den foreslåede "jamming" evt. kan påvirke anden lovlig og eventuel livsvigtig kommunikation.

Bestyrelsen kan på dette grundlag ikke anbefale det foreslåede.

2.4 Tv-overvågning

Også lovudkastets forslag, hvorefter politiet kan henstille, at offentlige eller private myndigheder foretager tv-overvågning - og med kvalitetskrav til optagelserne og opbevaring heraf - er udtryk for en form for nytænkning, som man kan opfatte som en "privatisering af efterforskningen". Med det foreslåede kan den private blive pålagt overvågning langt ud over det, som var det generelle formål med den ønskede overvågning.

Bestyrelsen kan ikke anbefale det foreslåede.

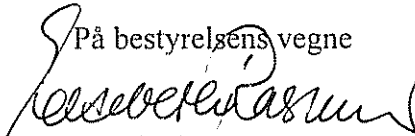
2.5 Passagerlister

Endelig er der indhentelse af passageroplysninger. Allerede efter gældende regler kan myndighederne hos luftfartselskaberne indhente oplysninger om bestemte personers rejser og flybilletter.

Hvis PET herudover skal have adgang til passagerlister eller ligefrem direkte adgang til luftfartsselskabernes bookingsystem, kan man følge også almindelige - ikke mistænkte - personers rejseaktivitet, hvilket må give anledning til alvorlige betænkeligheder.

Mindre må kunne gøre det, således at man pålagde selskaberne at opbevare oplysningerne i 1 år, men således at mere generelle oplysninger og forvarsel om, at bestemte personer havde eller var i færd med at bestille billetter, kun kunne begæres udleveret i henhold til en dommerkendelse om edition.

Bestyrelsen besvarer samtidig hermed Forsvarsministeriets høring om forslag til lov om ændring af forsvarsloven, der er udsendt med yderst kort varsel, ved at henvise til det ovenfor under pkt. 2.1 anførte. De øvrige foreslåede ændringer af forsvarsloven har bestyrelsen på grund af den korte tidsfrist ikke været i stand til at behandle.

På bestyrelsens vegne

Elsebeth Rasmussen

Dansk Arbejdsgiverforening
Vester Voldgade 113
1790 København V

Telefon 33 38 90 00
Telefax 33 12 29 76
Kontortid 8 30-16 30
E-mail: da@da.dk
Giro 5 40 08 99

Justitsministeriet
Helle Hübertz Krogsøe
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Jmt. Mdt.
24 MRS. 2006

24. marts 2006

LRG/LLA/0635

24-03-06 - BR - Høring om forslag
til ændring af retsplejeloven_LRG 0635.doc

Høring om udkast til forslag om ændring af retsplejeloven, lov om forbud mod tv-overvågning og lov om luftfart

Generelle bemærkninger

Dansk Arbejdsgiverforening (DA) har noteret sig det overordnede formål med udkastet til lovforslag – nemlig at styrke indsatsen mod terrorisme – og at myndighederne skal have de fornødne muligheder i den retning. DA forstår udkastet således, at virksomhederne skal bidrage i det omfang, det er naturligt og muligt, da det er sandsynligt, at tv-overvågning kan være et egnet og effektivt middel til bekæmpelsen af terror. DA kan oplyse, at virksomhederne har positive erfaringer med anvendelsen af tv-overvågning. Herudover mener DA grundlæggende, at en opgave som denne ikke bør løftes af virksomhederne, men af myndighederne.

DA vil i sit høringssvar alene fokusere på § 2 vedrørende lov om forbud mod tv-overvågning m.v. i forslaget til lovforslag, da dette område falder ind under DA's virkefelt.

Hensigten med lovforslaget er, at samfundet af hensyn til den offentlige sikkerhed inden for lovgivningens rammer kan drage fordel af de tiltag, som virksomhederne har etableret på området, men der er efter DA's opfattelse flere områder i lovforslaget, der er utilstrækkelige, da virksomhederne ellers kan blive bragt i situationer, som medfører betydelige yderligere administrative byrder, herunder i forhold til fagretlige regler.

DA og LO har for eksempel indgået en aftale om kontrolforanstaltninger, som fastlægger rettigheder og pligter i det omfang, der for eksempel iværksættes tv-overvågning.

Virksomheder har også efter DA's opfattelse behov for retssikkerhedsmæssige garantier.

Ganske overordnet mangler forslaget en bestemmelse, hvorefter en virksomhed kan påklage et pålæg i henhold til § 4b.

Da finder anledning til at pointere, at den omstændighed, at politiet får adgangen – herunder også ved pålæg – til at foretage tv-overvågning, ikke må få den konsekvens nu eller senere, at mulighederne for, at virksomhederne på eget initiativ iværksætter tv-overvågning af andre legitime hensyn, indskrænkes.

Konkrete bemærkninger

Forslag til § 4a

Med forslaget lægges der op til, at politiet kan henstille til for eksempel private virksomheder om at foretage tv-overvågning i overensstemmelse med lovgivningen.

DA har noteret sig, at der ikke derved sker ændringer i de lovgivningsmæssige rammer, der er for at etablere en tv-overvågning, men at motivationen til at foretage tv-overvågningen udspringer fra politiet ud fra en konkret vurdering frem for et ønske fra virksomhedens side.

Når en virksomhed vælger at etablere tv-overvågning, sker dette ud fra flere hensyn. Det kan være hensynet til personalets sikkerhed eller hensynet til at sikre sig mod forbrydelser i det hele taget.

I den forbindelse finder DA anledning til at påpege en række forhold, som forslaget til lovforslag ikke berører.

DA vil tillade sig at henvise til bemærkningerne nedenfor om de økonomiske udgifter, der er forbundet med etablering af tv-overvågning og til bemærkningerne om, at tv-overvågning på DA/LO-området rent faktisk er undergivet særlige aftaler mellem arbejdsmarkedets parter og arbejdsretlige principper, som forpligter ud over lovgivningens område. Dette har som konsekvens, at den virksomhed, der efterkommer en henstilling, både skal afholde udgifter til erhvervelse af udstyret, men tillige følge særlige overenskomstmæssige krav til saglighed og underretning. Lovforslaget skal efter DA's opfattelse klarlægge disse forhold, og det skal afklares, hvilke regler der gælder, således at det sikres, at virksomhederne ikke kommer i klemme mellem de forskellige regelsæt eller påføres unødvendige udgifter.

Det fremgår af bemærkningerne, at der alene er tale om en henstilling, hvilket vil sige, at virksomheden ikke er forpligtet til at følge den pågældende henstilling, men det ligger vel implicit, at tanken er, at henstillingen efterkommes. I det omfang en virksomhed på baggrund af en sådan henstilling etablerer tv-overvågning, skal det af lovforslaget fremgå, at alle øvrige regler på området bliver sat ud af kraft.

Forslag til § 4b

Med den foreslåede bestemmelse kan politiet pålægge en virksomhed visse pålæg i forbindelse med tv-overvågningen. Overtrædelse af disse pålæg er behæftet med bødestraf.

DA finder for det første anledning til at bemærke, at politiet alt andet lige ikke vil ligge inde med viden om, hvilke virksomheder der *påtænker* at iværksætte tv-overvågning.

For det andet finder DA, at det i den forbindelse er af betydning at fremhæve, at der er økonomiske udgifter forbundet med at etablere tv-overvågning. En virksomhed kan være udmærket tilfreds med det udstyr, som man har erhvervet, uden at føle et behov for materiel, der lever op til politiets henstilling i forbindelse med kvalitet m.v. DA savner mulighed for, at udgifterne forbundet med at erhverve mere kostbart udstyr, der lever op til de krav, som måtte være i en henstilling i medfør af forslaget til § 4b, bliver refunderet.

DA efterlyser en stillingtagen til, hvad en virksomhed, der lever med et udstyr, som ikke lever op til en henstilling gør, hvis man ikke ønsker at sætte sig i yderligere udgifter. Det forekommer ikke rimeligt, at man ikke kan fortsætte med at bruge sit udstyr. Således, som DA læser bemærkningerne, er den eneste konsekvens, som en virksomhed kan drage, helt at ophøre med at overvåge. Dette vil være en ubegrundet og uacceptabel indgriben i virksomhedernes muligheder for i øvrigt legitimt at bruge overvågning, og formuleringen af § 4b er helt utilstrækkelig.

DA savner svar på, hvorledes en virksomhed, der har etableret tv-overvågning og fulgt et pålæg i medfør af § 4b skal forholde sig, hvis virksomheden ikke længere ønsker at overvåge. Ved at vælge at ophøre med tv-overvågningen, brydes pålægget, hvilket i medfør af forslaget til § 5, stk. 2, er behæftet med bødestraf.

Forslaget mangler en bestemmelse hvorefter en virksomhed kan påklage et pålæg i henhold til § 4b. DA finder ikke, sådanne pålæg i et retssamfund bør kunne udstedes uden klagemulighed.

DA og LO har en aftale om kontrolforanstaltninger, der blandt andet pålægger arbejdsgiveren visse informationsforpligtelser og frister, førend kontrolforanstaltningen kan påbegyndes. Det kan ikke udelukkes, at et pålæg i denne henseende vil nødvendiggøre en ny informationsprocedure i virksomheden. Dette betyder administrative byrder for virksomheden. Når motivationen til at forbedre tv-overvågningen i realiteten ikke udgår fra virksomheden, skal det af lovforslaget udtrykkeligt fremgå, at alle øvrige regler af fagretlig karakter bliver sat ud af kraft.

Dette gælder også i relation til de områder, hvor der eksempelvis kan være indgået aftaler om, i hvor lang tid tv-optagelserne opbevares, opbevaringsformer, eller underretning og medinddragelse af medarbejderne eller andre former for aftaler. Disse aftaler kan være umulige at overholde, hvis politiets pålæg ikke harmonerer hermed. Er der tale om kollektive aftaler, kan dette sætte virksomheden i en umulig situation. Forslaget bevirker også byrder af ikke ren økonomisk karakter, som af virksomhederne kan opfattes som belastende.

Med venlig hilsen
DANSK ARBEJDSGIVERFORENING

Linda Rudolph Greisen

FAGLIGT FÆLLES FORBUND

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Strafferetskontoret

Telefax nr. 33 93 35 10

285/Hove H

J.nr.: 06-37118 KMT/BB/phn
Deres j.nr. 2005-730-0246

24. marts 2006

Høringsvar. Udkast til forslag til Lov om ændring af Retsplejeloven, Lov om forbud mod tv-overvågning m.v. og Lov om luftfart.

FAGLIGT FÆLLES FORBUND
Kampmannsgade 4
DK-1790 København V
tlf +45 70 300 300
fax +45 70 300 301
e-mail: 3f@3f.dk
www.3f.dk

3F har konstateret, at ovennævnte lovforslag er blevet sendt i høring. Vi skal venligst anmode om at komme på høringslisten ved kommende høringer vedrørende ændring af straffe- og retsplejeloven.

3F er meget betænkelig ved lovforslaget. Generelt vil vi bemærke, at den demokratiske kontrol med efterretningstjenesterne i dag er meget svag. Selv om lovforslaget måtte være nødvendigt for at sikre en effektiv bekæmpelse af terrorisme (hvad ministeriet ikke har godtgjort), så er den demokratiske kontrol så svag og ineffektiv, at der må advares stærkt mod at give efterretningstjenesterne nye og i høj grad ukontrollerede beføjelser.

Ministerens forslag må ses i sammenhæng med den tidligere terrorpakke. Navnlig vil vi atter gøre opmærksom på, at den meget upræcise definition af terror i straffelovens § 114 samt organisationsansvaret i § 306 medfører, at en lang række personer og organisationer risikerer strafansvar i forbindelse med deres legitime og fredelige arbejde for demokrati, miljø og social retfærdighed i Danmark og udlandet. Den uklare definition af terror i straffelovens § 114 medfører endvidere et uacceptabelt bredt anvendelsesområde for de i forslaget indeholdte beføjelser. 3F skal henvise til vores breve vedrørende den første terrorpakke af 7. maj og 3. juli 2002 (vedlagt). Vi tilslutter os endvidere Greenpeaces høringssvar samt 3F Lager, Post & Services høringssvar af d.d.

På baggrund af ovenstående må 3F opfordre til:

1. at forslaget fremlægges sammen med et forslag til en ny og udbygget demokratisk kontrol med efterretningstjenesterne.
2. at en eventuel lovændring gøres tidsbegrænset, således at en forlængelse fordrer ny stillingtagen og debat i Folketinget.
3. at definitionen af terror i straffelovens § 114 præciseres, så bestemmelsen ikke kan opfattes som omfattende legitimt og fredeligt arbejde for demokrati, miljø og social retfærdighed i Danmark og udlandet.

4. at straffelovens § 306 præciseres så bestemmelsen ikke rammer organisationer, der legitimt og fredeligt arbejder for demokrati, miljø og social retfærdighed i Danmark og udlandet.

3F skal anmode om, at dette hørings svar oversendes til Folketinget i forbindelse med forslagets eventuelle fremsættelse.

Venlig hilsen

Karin Mette Thomsen

SPECIALARBEJDERFORBUNDET
I DANMARK

Justitsministeriet
Justitsminister Lene Espersen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Modtaget i
juridisk afdeling

Kampmannsgade 4
Postboks 392
DK-1790 København V

Tel +45 33 14 21 40
Fax +45 33 97 24 60
Giro 600 00 29
www.sid.dk

08 MAJ 2002

JURI-00450-2002 PC/wm

7. maj 2002

Lovforslag – initiativer til bekæmpelse af terrorisme

Kære Lene Espersen

Specialarbejderforbundet i Danmark er særdeles betænkelig ved den vage og bredt formulerede definition af terror i regeringens forslag til bekæmpelse af terrorisme.

Det er vores opfattelse, at lovforslaget vil kunne give problemer i forbindelse med almindelige faglige konflikter.

Samlet set, vurderer SiD, at der er en række gode grunde til at være skeptisk overfor dette forslag:

- "terrorismen" ikke er helt klart defineret i forslagets § 114,
- efterforskning blot skal have "afgørende betydning for efterforskningen",
- efterforskningsinitiativerne først bliver analyseret, efter de er iværksat.

Disse forhold giver efter vores opfattelse meget store retssikkerhedsmæssige problemer.

Specialarbejderforbundet i Danmark støtter selvfølgelig relevante skridt, der effektivt kan forebygge terrorisme, men det synes åbenbart, at dette forslag kan give uacceptable følgevirkninger for blandt andet faglige aktioner. Især hvis der er tale om aktioner, der strækker sig over længere tid, og som absolut intet har med terrorisme at gøre.

Ved en langstrakt faglig konflikt, som f.eks. **Ri-Bus-konflikten**, vil politiet næppe få problemer med at få tilladelse til konkrete og udvidede efterforskningskridt over for eventuelle "blokadevægter".

Uanset om det efterfølgende måtte vise sig, at kun en eller få sigtelser fører til tiltale og i sidste ende dom for straffelovsovertrædelser, der ikke i sig selv ville have givet mulighed for anvendelse af de konkret anvendte efter-

forskningskridt, vil dette ikke gøre de anvendte efterforskningskridt ulovlige.

Til yderligere uddybning kan anføres følgende:

I forhold til lovforslaget om nye bestemmelser i **Straffeloven** peges bl.a. på, at forslaget ikke indeholder en definition af begrebet "terrorisme", hvilket har betydning delt i relation til spørgsmålet om, hvorvidt bestemmelsen er overtrådt dels til spørgsmålet om, hvorvidt bestemte efterforskningskridt skal tillades, jf. nedenfor.

Der foreligger f.eks. en overtrædelse af § 114, hvis befolkningen er "skræmt i alvorlig grad".

Det er Specialarbejderforbundet i Danmarks opfattelse, at en sådan definition ikke blot er utrolig vag, den åbner også muligheder for fortolkning fra myndighedernes side – hvornår er befolkningen "skræmt i alvorlig grad"?

Det er ikke tilstrækkeligt for domfældelse for overtrædelse af § 114, at anklagemyndigheden beviser, at "befolkningen (var) er skræmt i alvorlig grad". Det skal endvidere bevises, at dette skete med den fornødne tilregnelser.

Der stilles med andre ord krav til de subjektive betingelser, der også skal være til stede hos en tiltalt.

Det afgørende i forhold til Straffeloven er, at terrorisme i straffebestemmelsen ikke er konkret defineret, hvilket i sig selv er retssikkerhedsmæssigt betænkeligt.

Denne betænkelighed forstærkes ved, at der nu også gives udvidede muligheder for foretagelse af efterforskningskridt. Der henvises til forslag af **Retsplejeloven**.

Politiet får lettere adgang til personlige data, herunder gennem edb, telefonselskaber, hemmelig ransagning mv., såfremt der

1. er bestemte grunde til at antage, at informationssystemet anvendes af en *mistænkt i forbindelse med planlagt eller begået kriminalitet* som nævnte i nr. 3 (herunder forbrydelser mod den danske stat).
2. at indgrebet må antages at være af *afgørende betydning* for efterforskningen, og
3. efterforskningen angår en *forsætlig* overtrædelse af Straffelovens kap. 12 og 13, eller af en af de øvrige udtrykkelig nævnte bestemmelser.

Vi kan af forslaget læse, at retten skal godkende efterforskningskridtet, men det er ikke muligt at efterprøve det af retten udøvede skøn om, at indgrebet "er af afgørende betydning", før resultatet af efterforskningen foreligger. Dette vil først ske under en domsforhandling, hvis efterforskningen har ført til et resultat. I modsat fald vil der ikke fremkomme yderligere, hvor-

Kampmannsgade 4
Postboks 392
DK-1790 København V

Tel +45 33 14 21 40
Fax +45 33 97 24 60
Giro 600 00 29
www.sid.dk

**SPECIALARBEJDERFORBUNDET
I DANMARK**

SID

for det heller ikke vil komme til offentlighedens kendskab, hvor ofte og i hvilke anledninger politiet anmoder om kendelser af nævnte karakter.

Politiet får meget lettere adgang til at efterforske forhold, som politiet mener er afgørende betydning, uanset der ikke er tale om mistanke om "terrorisme".

Det vil sige, at det ikke umiddelbart er muligt at sætte spørgsmålstejn ved konkrete efterforskningskridt. Dette er i sig selv et alvorligt demokratisk problem.

Vi ser frem til at høre dine kommentarer.

Med venlig hilsen

Poul Erik Skov Christensen

Kampmannsgade 4
Postboks 392
DK-1790 København V

Tel +45 33 14 21 40
Fax +45 33 97 24 60
Giro 600 00 29
www.sid.dk

SPECIALARBEJDERFORBUNDET
I DANMARK

Justitsministeriet
Justitsminister Lene Espersen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Kampmannsgade 4
Postboks 392
DK-1790 København V

Tel +45 33 14 21 40
Fax +45 33 97 24 60
Giro 600 00 29
www.sid.dk

JURI-00450-2002 PC/phn

3. juli 2002

2001-730-0466 – Anti-terrorepakken og terrorismebestemmelsen

Kære Lene Espersen

Med henvisning til Justitsministerens brev af 29. maj 2002 finder jeg på vegne af Specialarbejderforbundet i Danmark anledning til at bemærke, at det fastholdes, at begrebet "terrorisme" er så vag, at dette principielt må give anledning til betænkeligheder.

Det er klart, at der kan opstå fortolkningstvivl, men det har altid været et grundprincip i dansk strafferet, at der ikke kunne og burde være tvivl om den objektive beskrivelse af gerningsindholdet.

Dette forstærkes af, at det selv efter Justitsministerens opfattelse er forhold af en karakter, som vanskeligt "kan skrives ind i en strafbestedelse"

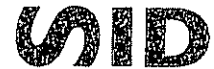
Derfor er det ikke rimeligt blot at antage, at der alene skulle være tale om én bestemmelse, som i "princippet (har) karakter af en strafskærpselsesregel"

Det er efter Specialarbejderforbundet i Danmarks opfattelse ikke rimeligt, at borgere kan blive mødt af en alvorlig strafferetlig reaktion på baggrund af bemærkninger til lovforslaget, som helt uomtvistet ikke er entydige.

Det er muligt, at Justitsministeren har vanskeligt ved at forestille sig, at en bestemmelse i § 114 kunne blive bragt i anvendelse som led i en faglig konflikt her i landet, men historien har vist anderledes.

Langvarige konflikter som naturligt også påkalder sig en betydelig politisk interesse, som for eksempel RiBus-konflikten, udløste ganske mange sigtelser, som blev opretholdt under efterfølgende sager. I en meget stor del af disse sager fik anklagemyndigheden ikke medhold.

Den retssikkerhed, der ligger heri, er af begrænset karakter, idet der i nævnte konflikt skete massiv brug af tilbageholdelse og tillige brug af vare-tægtsfængsling.

Den retssikkerhed, der ligger heri, er af begrænset karakter, idet der i nævnte konflikt skete massiv brug af tilbageholdelse og tillige brug af vare-tægtsfængsling

Det er klart, at en eventuel prøvelse, der måske ligger flere år efter konflik-tens ophør, kan vise, at sigtelserne ikke var berettiget. Det ændrer imidler-tid ikke ved, at der i videst muligt omfang bør være objektiv beskrivelse af gerningsindholdet i de bestemmelser, som der påstås overtrådt.

Specialarbejderforbundet i Danmark har ikke på noget tidspunkt argumen-teret for, at en strafbar handling skulle være straffri, bare fordi de er begå-et i tilknytning til en faglig konflikt.

For så vidt angår spørgsmålet om dataaflæsningen vil jeg også tillade mig at fastholde den rejste kritik.

Det er ikke muligt før efterfølgende at vide, om indgrebet rent faktisk var af "afgørende betydning"

Med venlig hilsen

A handwritten signature in black ink, which appears to read 'Per Christensen'. The signature is written in a cursive style with a large initial 'P'.

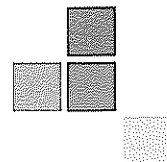
Per Christensen

Jmt. modt.

24 MRS. 2006

SikkerhedsBranchen

Den Danske Branche forening for Sikkerhed og Sikring

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Slotsholmen 10
1216 København K

Hvidovre den 22.3.06
KSM

753 / Helle H.

SikkerhedsBranchens høringssvar vedrørende forslag til ændring af retsplejeloven, lov om forbud mod tv-overvågning m.v. og lov om luftfart

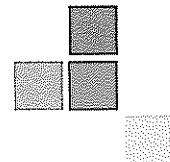
I besvarelse af Justitsministeriets skrivelse af 1. marts 2006 skal vi anføre følgende bemærkninger til lovforslaget.

SikkerhedsBranchen har valgt kun at forholde sig til tilføjelsen af §§ 4 a og 4 b i lov om forbud mod tv-overvågning.

Indledningsvis bemærkes, at det er SikkerhedsBranchens generelle holdning, at alle aspekter af tv-overvågningsområdet bør udtages til samlet behandling i en særskilt lovgivning. Reglerne er i dag spredt over et antal love og bekendtgørelser (persondataloven, straffeloven, sikkerhedsbekendtgørelsen m.fl.), hvilket betyder, at det er meget vanskeligt at få overblik over gældende ret på området. Vi har præsenteret vore synspunkter for ministeren, Retsudvalget og Justitsministeriets lovforberedende udvalg om tv-overvågning, og vi håber stærkt på, at Justitsministeriet vil imødekomme vores ønske snarest. Som det er nu, kender meget få anlægsejere og installatører de præcise grænser for tv-overvågning, hvilket fører til at en del installationer ikke tager de lovpligtige hensyn til privatlivets beskyttelse, ansattes beskyttelse m.v. Vi stiller os gerne til rådighed for en nærmere drøftelse med Justitsministeriet af den skitse til en samlet lovgivning, vi tidligere har lagt frem.

Generelt bemærkes til tilføjelsen af §§ 4 a og 4 b i lov om forbud mod tv-overvågning, at vi hilser med glæde, at politiet nu får bedre muligheder for at anvende tv-overvågning som led i efterforskningen.

§ 4 a giver Politimesteren (Politidirektøren) en mulighed for at henstille til offentlige myndigheder og private at installere den tv-overvågning de har hjemmel til i gældende lovgivning. Det er en marginal forbedring, idet det må antages allerede at være gældende i praksis. Vi ser derfor gerne en stramning af formuleringen, således det bliver muligt for politiet at pålægge den offentlige myndighed eller private at foretage tv-overvågning, hvor politimæssige grunde taler herfor.

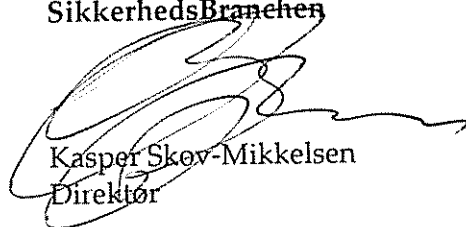
§ 4 b giver Politimesteren (Politidirektøren) mulighed for at meddele offentlige myndigheder og private pålæg vedrørende kvaliteten af optagelserne samt opbevaring af samme. Dette er et emne, der ligger SikkerhedsBranchen meget på sinde. Vi har indført en ISO 9001 certificering for virksomheder, der arbejder med installation af tv-overvågning, netop for at sikre kunden og samfundet den bedste kvalitet og det bedste udbytte af tv-overvågningen. Denne certificeringsordning indeholder et særskilt afsnit om tekniske specifikationer som anlæggene skal overholde samt et afsnit om de udstyrsklasser/tekniske krav som de enkelte dele af anlægget (kameraer, monitorer, lagringsenheder) skal leve op til.

Hverken § 4 b eller bemærkningerne hertil giver nogen præcise anvisninger på, hvilke specifikke krav politiet kan eller skal stille til anlægget/udstyret for at sikre at optagelserne er af en kvalitet, så de kan anvendes i efterforskningen. Disse anvisninger findes i ovennævnte tekniske specifikationer og vi stiller dem gerne til rådighed for Justitsministeriet. Vi indgår også gerne i et samarbejde om, hvorledes disse specifikationer kan gøres mere målrettede til brug i den enkelte politikreds.

Det skal i denne sammenhæng bemærkes, at SikkerhedsBranchen har en arbejdsgruppe med deltagelse af blandt andre Rigspolitiets tekniske afdeling og Statsadvokaturen om at forbedre mulighederne for politiets anvendelse af tv-overvågning i efterforskningen. Denne gruppe er meget begejstret for ovennævnte tekniske specifikationer.

Kopi af tekniske specifikationer og udstyrsklasser vedlægges.

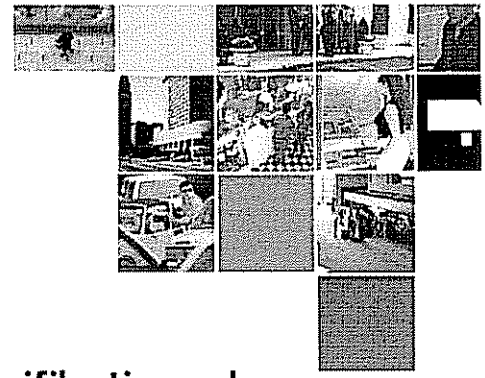
Med venlig hilsen
SikkerhedsBranchen

Kasper Skov-Mikkelsen
Direktør

Sådan bruger

du ITV-specifikationen!

Overvågningsdelen

Overvågningsdelen er den del af tv-overvågningssystemet, som består af: kameraer, monitorer, vælgere, multipleksere, videotransmissionsudstyr mv.

Overvågningsdelen er delt op i tre kategorier - alt efter til hvilket formål de enkelte kameraer skal anvendes:

OBSERVATION, VERIFIKATION og IDENTIFIKATION.

Dokumentationsdelen

Dokumentationsdelen er den del af tv-overvågningssystemet, som optager billeder fra kameraerne. Optagelserne kan foregå analogt på en båndoptager eller digitalt på en digital video rekorder (DVR).

Sikringsniveauer

De forskellige sikringsniveauer angiver for kameraer og dokumentationsudstyr hvad formålet er og hvad kvaliteten af udstyret skal være.

Et kamera og en optageenhed kan placeres i et af 4 niveauer fra 1 til 4, hvor 1 er det laveste sikringsniveau og 4 er det højeste sikringsniveau.

Udstyrsklasser

For bedre at kunne definere hvilke minimumskrav der skal stilles til de komponenter, som indgår i det samlede tv-overvågningssystem er der indført udstyrsklasser, som specificerer minimumskravene i form af en standard og høj udstyrsklasse.

Til de enkelte sikringsniveauer er der knyttet en minimum-udstyrsklasse for de enkelte komponenter således at en installatør let kan se, hvilke krav det ønskede udstyr skal leve op til.

Kameraspecifikation

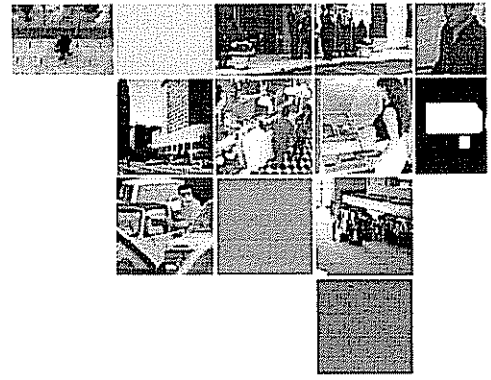
Kameraspecifikationen beskriver kort og entydigt formålet med kameraet samt niveauet, niveauet for optagelse, perioden billederne skal gemmes, antal billeder pr. sekund samt komponentkvaliteten.

Denne entydige specifikation benyttes i udbudsmaterialer, kravspecifikationer, tilbud, dokumentation, installationserklæring mv.

Sådan gør du

I praksis består et tv-overvågningssystem oftest af et miks af de 3 overvågningsdele.

For hvert kamera vælges et niveau alt efter formål og hvor høje krav der stilles til udstyret. Langt de fleste tv-overvågningssystemer har en optageenhed, og niveauet for denne skal vælges i forhold til det enkelte kamera. Ved dokumentation skal der også for hvert kamera specificeres hvor længe billederne skal gemmes samt optagehastighed ved optagelse både i normal og alarmtilstand.

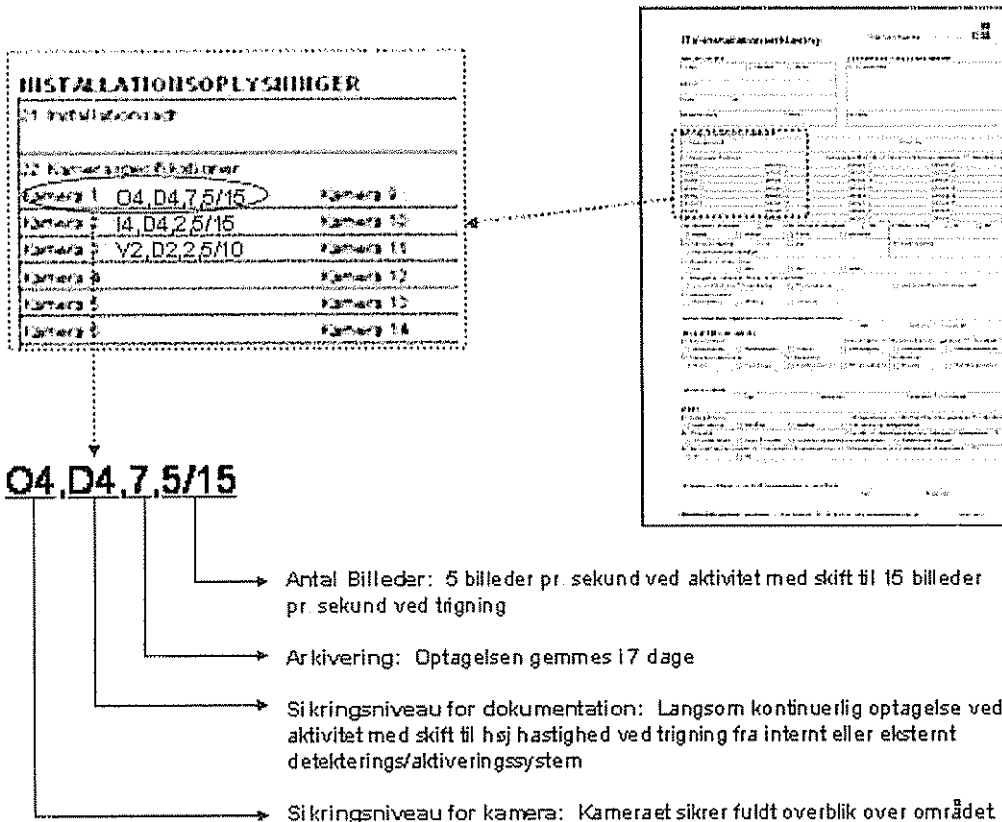

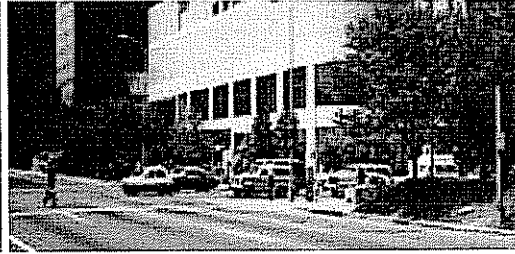
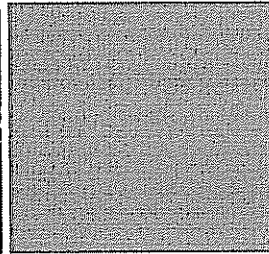
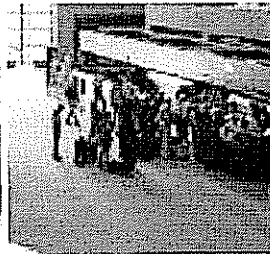
Eksempel på kameraspecifikation:

Kameraet skal give fuldt overblik over et givent område, og der stilles krav om høj kvalitet. Der skal optages kontinuerligt ved aktivitet i området (5 billeder pr. sekund) med skift til høj hastighed ved alarm (15 billeder pr. sekund). Billederne skal gemmes i 7 dage.

Alt dette kan sammenfattes i følgende kameraspecifikation: **O4,D4,7,5/15**

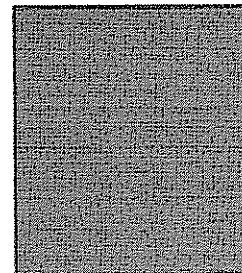
Kameraspecifikationen skal bl.a. benyttes på installationserklæringen som vist her under.

OBSERVATION

.....er der nogen derude?

Definition

Et observationskamera overvåger et givet område således at det kan konstateres, om der er nogen eller noget i området.

Et menneske i fuld højde (gns. 175 cm) skal udgøre mindst 5% af billedhøjden.

Et observationskamera kan placeres i et af 4 niveauer kaldet O1, O2, O3 og O4, hvor O1 er det laveste niveau og O4 er det højeste niveau.

Betegnelserne O0, O1, O2, O3 og O4 skal benyttes i installationserklæringen for hvert enkelt kamera således at formålet og niveauet klart og tydeligt fremgår

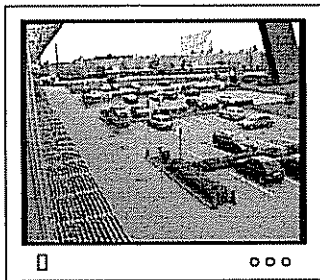
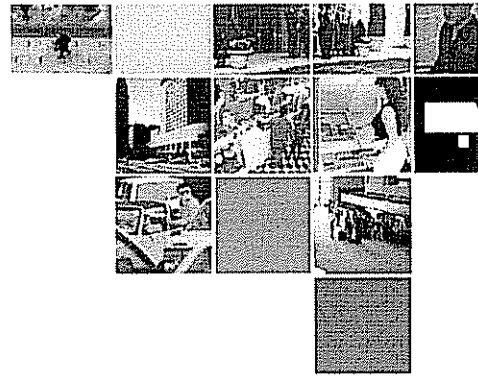
Formål

Observationskameraet sikrer dig overblik over et større område eller et enkelt delområde.

Et observationskamera kan f.eks. fungere som:

- service i f.eks. et P-hus, hvor vagten får mulighed for at kunne anvise ledige parkeringspladser.
- sikkerhedsforanstaltning f.eks. i butikcentre, hvor det giver vagterne mulighed for at spore, følge og stoppe butikstyve, inden de når udgangen.
- tryghedsskabende element som f.eks. på togstationer, hvor kameraerne holder øje med, hvad der foregår.
- præventivt middel for at undgå problemer.

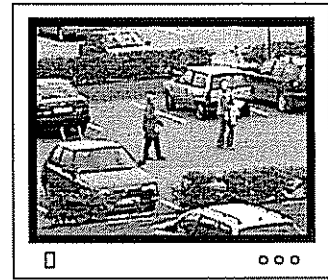

5%

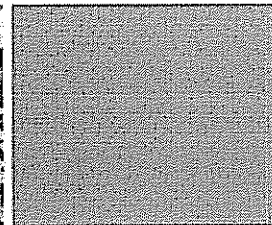
20%

33%

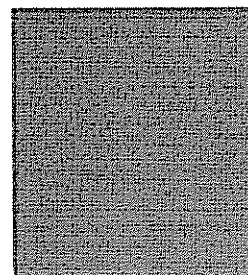
Sikringsniveauer for observation

Niveau	Beskrivelse	Udstyrsklasse
4	Kameraet sikrer fuldt overblik over området. Et menneske i fuld højde skal udgøre mindst 5% af billedhøjden.	Høj
3	Kameraet sikrer overblik over delområde. Et menneske i fuld højde skal udgøre mindst 5% af billedhøjden.	Høj
2	Kameraet sikrer fuldt overblik over området. Et menneske i fuld højde skal udgøre mindst 5% af billedhøjden.	Standard
1	Kameraet sikrer overblik over delområde. Et menneske i fuld højde skal udgøre mindst 5% af billedhøjden.	Standard
0		-

VERIFIKATION

.....hvad laver de?

Definition

Et verifikationskamera giver overblik over et givent område og et billede, der kan bruges til at verificere hvad der sker.

Et menneske i fuld højde (gns. 175 cm) skal udgøre mindst 50% af billedhøjden.

Et verifikationskamera kan placeres i et af 4 niveauer kaldet V1, V2, V3 og V4, hvor V1 er det laveste niveau og V4 er det højeste niveau.

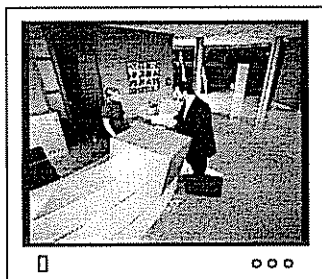
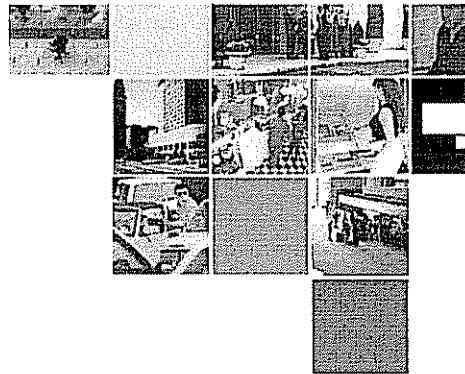
Betegnelserne V0, V1, V2, V3 og V4 skal benyttes i installationserklæringen for hvert enkelt kamera, således at formålet og niveauet klart og tydeligt fremgår.

Formål

Verifikationskameraet sikrer dig overblik over et givent område samt et billede, der kan bruges til at verificere hvad der sker.

Et verifikationskamera kan f.eks. bruges til at:

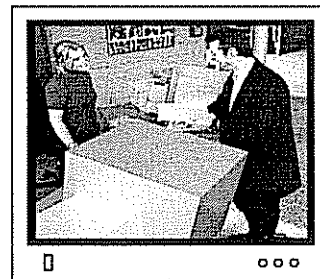
- Give vagter mulighed for at se hvad enkelte personer foretager sig.
- Overvåge produktionslinier
- Kasseliner
- Receptioner

50%

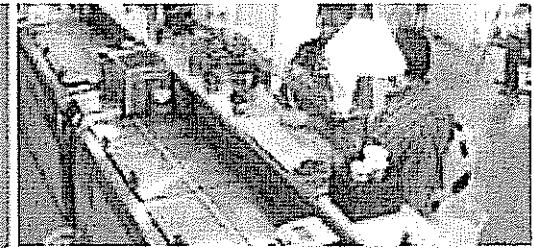
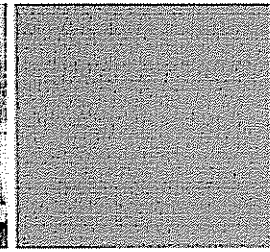
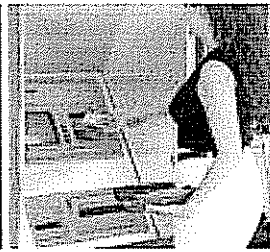
75%

100%

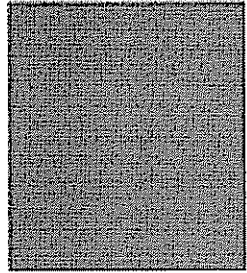
Sikringsniveauer for verifikation

Niveau	Beskrivelse	Udstyrsklasse
4	Kameraet sikrer overblik og verifikation af området. Et menneske i fuld højde skal udgøre mindst 100% af billedhøjden.	Høj
3	Kameraet sikrer overblik og verifikation af området. Et menneske i fuld højde skal udgøre mindst 50% af billedhøjden.	Høj
2	Kameraet sikrer overblik og verifikation af området. Et menneske i fuld højde skal udgøre mindst 100% af billedhøjden.	Standard
1	Kameraet sikrer overblik og verifikation af relevant delområde. Et menneske i fuld højde skal udgøre mindst 50% af billedhøjden.	Standard
0		-

IDENTIFIKATION

.....hvem er det?

Definition

Et identifikationskamera giver et detaljeret billede af en person eller et objekt, således at personen eller objektet kan identificeres.

Et menneske i fuld højde (gns. 175 cm) skal udgøre mindst 120% af billedhøjden.

Bredden af en standard nummerplade skal udgøre mindst 20% af billedbredden.

Et identifikationskamera kan placeres i et af 4 niveauer kaldet I1, I2, I3 og I4, hvor I1 er det laveste niveau og I4 er det højeste niveau.

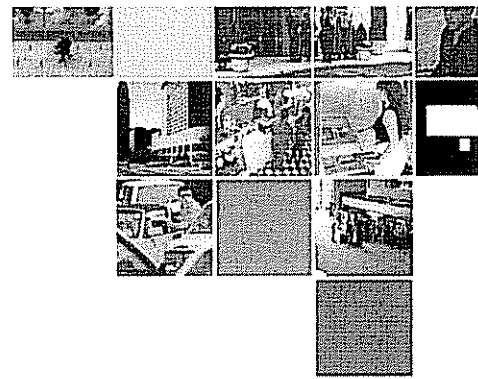
Betegnelserne I0, I1, I2, I3 og I4 skal benyttes i installationserklæringen for hvert enkelt kamera, således at formålet og niveauet klart og tydeligt fremgår.

Formål

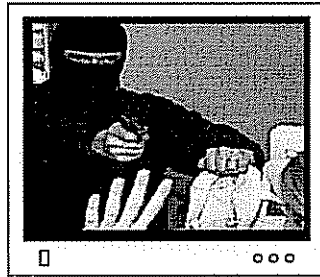
Et identifikationskamera bruges, hvor et detaljeret billede er nødvendigt til at identificere en person, eller et objekt.

Et identifikationskamera kan f.eks. bruges til:

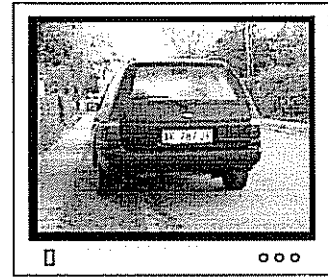
- At identificere røvere i banker, butikker, kasse på rådhus mv.
- Genkende et køretøj, en nummerplade eller lignende.
- Kriminalteknisk efterforskning.
- Adgangskontrol i f.eks. virksomheder og boligkomplekser for at identificere personer, inden de lukkes ind.
- Proceskontrol mv.

120 %

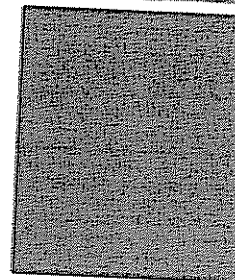
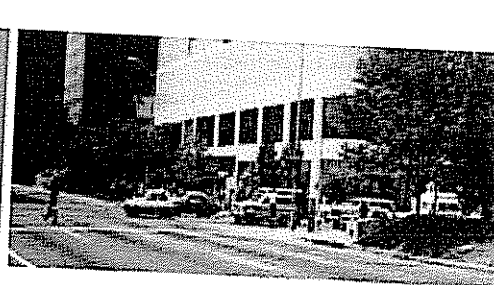
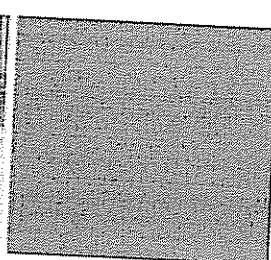
200%

20%

Sikringsniveauer for identifikation

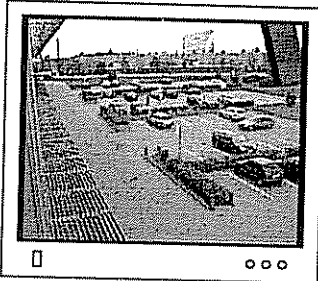
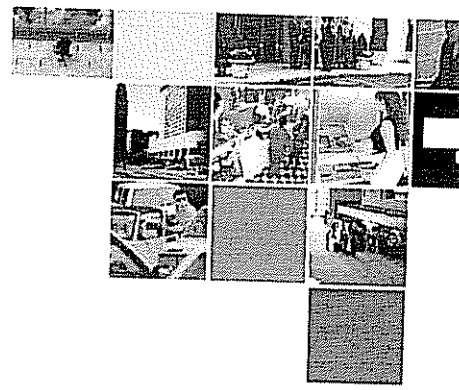
Niveau	Beskrivelse	Udstyrsklasse
4	Kameraet viser identifikationsobjekt i nærbillede, der giver de ønskede detaljer. Et menneske i fuld højde skal udgøre mindst 200% af billedhøjden. Bredden af en standard nummerplade skal udgøre mindst 20% af billedbredden.	Høj
3	Kameraet viser identifikationsobjekt i nærbillede, der giver de ønskede detaljer. Et menneske i fuld højde skal udgøre mindst 120% af billedhøjden.	Høj
2	Kameraet viser identifikationsobjekt i nærbillede, der giver de ønskede detaljer. Et menneske i fuld højde skal udgøre mindst 200% af billedhøjden. Bredden af en standard nummerplade skal udgøre mindst 20% af billedbredden.	Standard
1	Kameraet viser identifikationsobjekt i nærbillede, der giver de ønskede detaljer. Et menneske i fuld højde skal udgøre mindst 120% af billedhøjden.	Standard
0	Kameraet kan benyttes til identifikation, men lever ikke op til kravene i udstyrsklasserne. Det skal dokumenteres som bilag til installationserklæringen, hvorledes udstyret som minimum lever op til sikringsniveau Standard.	-

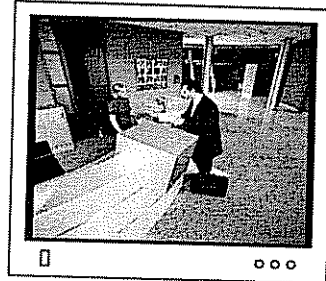
DOKUMENTATION

....hvad skete der?

Definition	Formål
<p>Dokumentationsudstyret skal sikre bevis for en persons færden, et hændelsesforløb, identifikation af personer, nummerplader m.v.</p> <p>Dokumentationsudstyret kan placeres i et af 4 niveauer kaldet D1, D2, D3 og D4, hvor D1 er det laveste niveau og D4 er det højeste niveau.</p> <p>Den tid optagelserne skal gemmes skal afpasses i forhold til gældende lov. Tiden opgives i hele dage og skal være så kort som mulig.</p> <p>Optagehastigheden skal opgives for både for optagelse under normale forhold og under alarm.</p> <p>Betegnelserne D0, D1, D2, D3, D4, optagetiden og optagehastigheden skal benyttes i installationserklæringen således at formålet og niveauet klart og tydeligt fremgår.</p>	<p>Dokumentationsudstyret bruges til at optage billeder fra enkelte eller alle kameraer, der er et ønske om at kunne se hvad der skete.</p> <p>Billeder fra dokumentationsudstyret kan bruges til:</p> <ul style="list-style-type: none"> • at identificere personer, køretøjer, nummerplader mv. • at genskabe hændelsesforløb • kriminalteknisk efterforskning, og som bevis materiale, hvilket stiller store krav til kvalitet. • At dokumentere kvalitet i forbindelse med proceskontrol

Observation

Verifikation

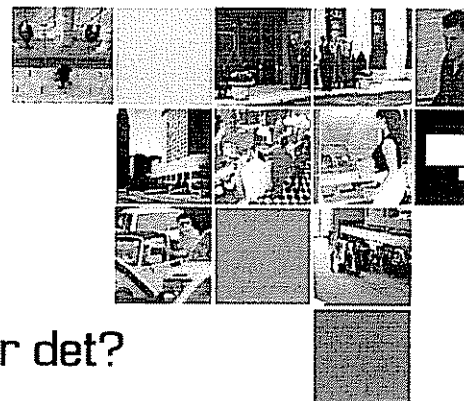

Identifikation

Sikringsniveauer for dokumentation

Niveau	Beskrivelse	Udstyrsklasse
4	Langsom kontinuerlig optagelse ved aktivitet med skift til høj hastighed ved trigning fra internt eller eksternt detekterings-/aktiveringssystem.	Høj
3	Langsom kontinuerlig optagelse ved aktivitet.	Høj
2	Langsom kontinuerlig optagelse ved aktivitet med skift til høj hastighed ved trigning fra internt eller eksternt detekterings-/aktiveringssystem.	Standard
1	Langsom kontinuerlig optagelse ved aktivitet.	Standard
0		-

ITV-specifikation

Hvorfor det?

Markedet i Danmark for TV-overvågning er hastigt voksende og udbudet af løsninger ligeledes. Da udbudet er stort og det ikke umiddelbart er gennemskueligt for kunderne hvilken løsning de skal vælge har SikkerhedsBranchen udarbejdet en teknisk standard for tv-overvågning "ITV-specifikation".

Målet for ITV-specifikationen er at give rådgivere, forsikringselskaber og kunder et entydigt værktøj til at beskrive hvilken løsning/kvalitet de ønsker, og dermed gøre det nemmere at indhente tilbud fra ITV-installatørerne, da rammerne for tilbud er ens.

ITV-specifikationen er baseret på:

1. DS/EN 50132-7 Alarmsystemer – CCTV overvågningssystemer til anvendelse i sikkerhedsinstallationer – del 7: Retningslinier for anvendelse
2. CEA (Comité Européen des Assurances) Forsikringselskabernes vejledning om CCTV-sikkerhedsinstallationer

ITV-specifikationen er en del af det grundlag, som Dansk Standard benytter i certificeringen af ITV-installatører.

For at kunne opnå kvalitetsstempelt "Certificeret ITV-Installatør" skal installatøren have gennemgået en række godkendte ITV-uddannelser, som blandt andet bygger på ITV-specifikationen. Dette er med til at sikre kunden, at installatøren er i stand til at leve op til de specificerede krav, hvad angår både udstyr og know-how.

Udstyrsklasser

	Standard		Høj	
Kamera, S/H	Opløsning	≥ 330 TVL	Opløsning	≥ 550 TVL
Kamera, Farve	Opløsning	≥ 300 TVL	Opløsning	≥ 450 TVL
Objektiv	Udendørs	Autoiris	Udendørs	Autoiris
	IR-belysning	Autoiris. IR-korrigeret	IR-belysning	Autoiris. IR-korrigeret
Monitor, S/H (analog)	Opløsning	≥ 500 TVL	Opløsning	≥ 850 TVL
Monitor, Farve (analog)	Opløsning. PAL	≥ 300 TVL	Opløsning. PAL	≥ 500 TVL
Monitor, Farve (digital)	Opløsning	≥ 768x576	Opløsning	≥ 1024x768
Lagringsmedier:				
Analog optager (Bånd)	Opløsning ved afspilning	≥ 240 TVL	Opløsning ved afspilning	≥ 350 TVL
Digital optager (DVR)	Opløsning ved afspilning	CIF(352x288) PAL	Opløsning ved afspilning	2CIF (704x288) PAL eller VGA (640x480)

Udstyrsklasserne specificerer minimumskravene til udstyr.

